

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izveštaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i
javnih komunalnih preduzeća za 2015. godinu
u Kantonu Sarajevo**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing. građ.

Sarajevo, maj/svibanj 2016. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl. ing. građ.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:

Ermina Čatić, dipl. ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:

Emina Kašmo , dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Amsal Sobo, dipl. ecc.

Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Edin Trgo, IT

Uvod	5
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	6
1.1. Prihodi.....	7
1.2. Rashodi.....	10
1.3. Dobit.....	13
1.4. Gubitak.....	16
2. Cijene komunalnih usluga.....	23
3. Sredstva budžeta.....	26
4. Investicije.....	27
5. Zaposlenost i plaće.....	30
6. Elementi bilansa stanja.....	35
7. Izvedeni pokazatelji poslovanja.....	40
Rezime	43
Aneks	45

Spisak tabela

Tabela 1.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a- u KM	6
Tabela 2.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a - struktura u %	7
Tabela 3.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a - nominalna struktura u KM	8
Tabela 4.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a– struktura u %	9
Tabela 5.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a– nominalna struktura u KM	11
Tabela 6.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a– struktura %	12
Tabela 7.	Materijalni troškovi i usluge KJKP-a i JKP-a – nominalna struktura u KM	12
Tabela 8.	Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a	23
Tabela 9.	Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a	26
Tabela 10.	Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a – u KM	27
Tabela 11.	Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2015. godini	28
Tabela 12.	Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a– 2014. i 2015.	30
Tabela 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2015. god.	31
Tabela 14.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2015.god. u %	32
Tabela 15.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a– unutar stručne spreme u %.	32
Tabela 16.	Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2015. godini	33
Tabela 17.	Masa neto plaća i naknada – učešće u ukupnim rashodima	33
Tabela 18.	Ukupna poslovna sredstva kanonalnih i javnih komunalnih preduzeća – aktiva u KM	35
Tabela 19.	KJKP i JKP na dan 31.12.2014. i 2015. - struktura ukupnih poslovnih sredstava	36
Tabela 20.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2015/2014	36
Tabela 21.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM	37
Tabela 22.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća – struktura u %	38
Tabela 23.	Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a- indeksi 2015/2014.	39
Tabela 24.	Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a– na osnovu dobiti i neto dobiti	40
Tabela 25.	Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a.	41

Spisak grafova

Graf 1.	Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	7
Graf 2.	Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	9
Graf 3.	Rashodi po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	10
Graf 4.	Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	10
Graf 5.	Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	13
Graf 6.	Gubitak po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	16
Graf 7.	Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP-a- u %	27
Graf 8.	Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP-a- u %	28
Graf 9.	Ostvarene investicije – struktura u %	29
Graf 10.	Učešće JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %	29
Graf 11.	Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2015. u %	30
Graf 12.	Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2015.	31
Graf 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12. 2015. god	32
Graf 14.	Učešće u ukpnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2015. - građevinski objekti	35
Graf 15.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- učešće preduzeća na dan 31.12.2014. i 2015.	37
Graf 16.	Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a- učešće kapitala na dan 31.12.2015.	38
Graf 17.	Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,90 – 2015.	41
Graf 18.	Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,001 – 2015.	42
Graf 19.	Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,000 - 2015.	42
Graf 20.	Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,001– 2015	42
Graf 21.	Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=1,50– 2015.	42

Uvod

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2016. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju kantonalnih javnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2015. godinu u Kantonu Sarajevo.

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna i kontinuirano prati ostvarene rezultate poslovanja kantonalnih javnih komunalnih preduzeća (KJKP): Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace i javnih komunalnih preduzeća (JKP) Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Trnovo i preduzima određene mjere¹.

Osnivač kantonalnih javnih komunalnih preduzeća je Kanton Sarajevo (Skupština Kantona Sarajevo), a javnih komunalnih preduzeća osnivač je općina.

Izvještaj je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea, sadrži finansijske rezultate poslovanja, cijene komunalnih usluga, sredstva budžeta, investicije, zaposlenost i plaće, elemente bilansa stanja i izvedene pokazatelje.

U Izvještaju se posebno akcentiraju problemi (rizici) poslovanja, ostvareni gubitak i dobit, uticaj cijena komunalnih usluga na ostvaren finansijski rezultat i prijedlog ekonomskih cijena.

Sastavni dio Izvještaja je Aneks-lična karta komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a).

Za pripremu Izvještaja javnih komunalnih preduzeća trebala su da dostave:

1. Usvojen Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2015.godini
2. Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2015.godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2015.godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2015. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unapređenje poslovanja
12. Strukturu cijene usluge i prijedlog ekonomske cijene sa strukturom

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja komunalnih KJKP-a i JKP-a podaci za 2015. godinu komparirani su sa podacima iz 2014. godine.

Izvještaj je urađen na temelju materijala kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo dostavljnih Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

---

¹ Poslovanje KJKP Gras je predmet posebne Informacije.

1. Finansijski rezultati poslovanja

Ostvareni finansijski rezultati u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu

U 2015. godini nastavljen je trend teških uslova poslovanja, prvenstveno se misli na važeće cijene usluga, koje su neekonomske, visoke cijene ulaznih osnovnih materijala (KJKP-a Sarajevogas, Toplane), velike gubitke proizvoda (gubitak vode u mreži kod KJKP-a Vodovod i Kanalizacija) otežanu naplatu, velika potraživanja, općenito slabu likvidnost i druge probleme koji se ponavljaju iz godine u godinu. Sve ovo imalo je uticaja na rezultate poslovanja u 2015. godini, ali i pored svih ovih uzroka i dugogodišnjih nerješanih problema sva KJKP-a i JKP-a su svoju osnovnu funkciju realizovali.

Kantonalna javna komunalna preduzeća u 2015. godini ostvarila su ukupne prihode od 275.898.339 KM i veći su u odnosu na 2014. godinu za 7,9%. Na dan 31.12.2015. godine ukupni rashodi iznosili su 304.864.787 KM i veći su za 5,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit u poslovanju (dobit prije oporezivanja) ostvarila su tri kantonalna javna komunalna preduzeća i dva preduzeća (JKP-a): Tržnice i pijace, Rad, Pokop, JKP Komunalac Hadžići i JKP Trnovo u iznosu 483.249 KM, i veća je za oko 2,2 puta u odnosu na ostvarenu dobit u 2014. godini.

Gubitak na kraju 2015. godine iznosi 29.449.697 KM i manji je u odnosu na 2014. godinu za 13,9 %. Gubitak prema Bilansu uspjeha ostvarila su KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Sarajevogas, Park i JKP Vodostan Ilijaš.

Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM

Tabela 1.

Red. broj	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks 2015 2014	Ukupni rashodi	Indeks 2015 2014	Dobit u poslovanju	Indeks 2015 2014	Neto dobit	Indeks 2015 2014	Gubitak	Indeks 2015 2014
1.	Vodovod i kanalizacija	2015	46.572.336	104,0	61.426.356	98,1					14.854.020	83,4
		2014	44.777.691		62.585.957						17.808.266	
2.	Sarajevogas	2015	103.989.733	111,3	108.021.907	108,1					4.032.174	62,5
		2014	93.435.722		99.883.760						6.448.038	
3.	Toplane	2015	57.598.625	109,7	67.217.995	110,4					9.619.370	114,7
		2014	52.505.615		60.889.190						8.383.575	
4.	Rad	2015	38.361.927	103,5	38.284.506	103,5	77.421	134,7	69.680	134,7		
		2014	37.057.851		37.000.377		57.474		51.727			
5.	Park	2015	8.795.727	107,2	9.641.556	103,8					845.829	78,3
		2014	8.208.669		9.288.529						1.079.860	
6.	Pokop	2015	9.894.568	99,4	9.867.632	99,3	26.936	272,9	14.497	271,3		
		2014	9.950.419		9.940.550		9.869		5.344			
7.	Tržnice i pijace	2015	3.896.897	100,5	3.711.671	99,0	185.226	146,7	163.993	148,2		
		2014	3.876.810		3.750.514		126.296		110.661			
8.	Vodostan	2015	1.563.775	118,0	1.662.079	94,7					98.304	22,9
		2014	1.324.860		1.754.866						430.006	
9.	Komunalac	2015	4.605.255	111,1	4.542.234	110,3	63.021	232,7	63.021	232,7		
		2014	4.143.547		4.116.464		27.083		27.083			
10.	Trnovo	2015	619.496	199,9	488.851	138,8	130.645		126.857			
		2014	309.829		352.146						42.317	
Ukupno		2015	275.898.339	107,9	304.864.787	105,3	483.249	218,9	438.048	224,9	29.449.697	86,1
		2014	255.591.013		289.562.353		220.722		194.815		34.192.062	

Izvor podataka: Bilans uspjeha

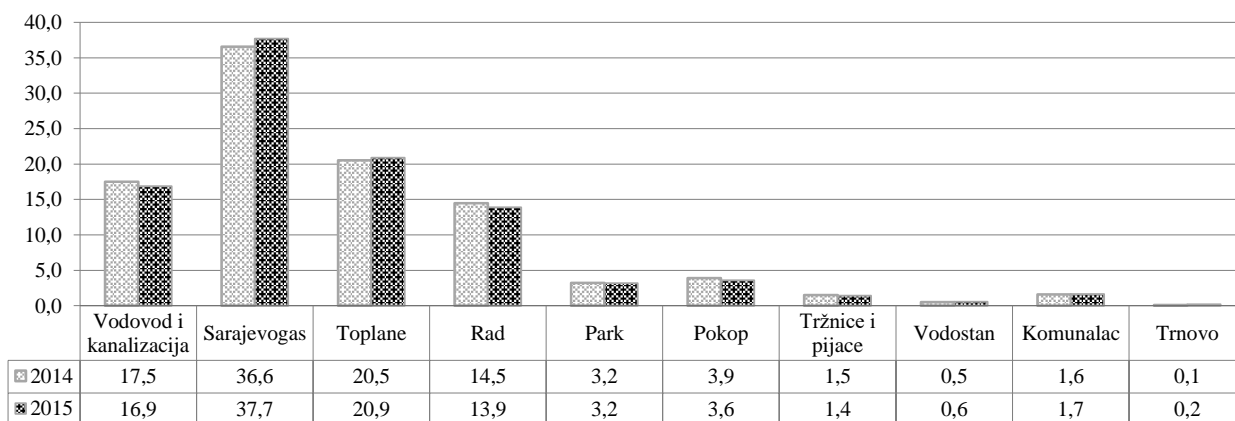
Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a struktura u %
Tabela 2.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit u poslovanju	Neto dobit	Gubitak
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	16,9	20,1			50,4
		2014.	17,5	21,6			52,1
2.	Sarajevogas	2015.	37,7	35,4			13,7
		2014.	36,6	34,5			18,9
3.	Toplane	2015.	20,9	22,0			32,7
		2014.	20,5	21,0			24,5
4.	Rad	2015.	13,9	12,6	16,0	15,9	
		2014.	14,5	12,8	26,0	26,6	
5.	Park	2015.	3,2	3,2			2,9
		2014.	3,2	3,2			3,2
6.	Pokop	2015.	3,6	3,2	5,6	3,3	
		2014.	3,9	3,4	4,5	2,7	
7.	Tržnice i pijace	2015.	1,4	1,2	38,3	37,4	
		2014.	1,5	1,3	57,2	56,8	
8.	Vodostan	2015.	0,6	0,5			0,3
		2014.	0,5	0,6			1,3
9.	Komunalac	2015.	1,7	1,5	13,0	14,4	
		2014.	1,6	1,4	12,3		
10.	Trnovo	2015.	0,2	0,2			
		2014.	0,1	0,1	0,1		0,1
Ukupno		2015.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
		2014.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Sarajevogas učestvuje u ukupnim prihodima svih preduzeća sa 37,7%, a u rashodima sa 35,4%. Dobit u poslovanju svih preduzeća najviše generišu Tržnice i pijace sa 67,9% učešća. Gubitak je najveći u Vodovodu i kanalizaciji sa 50,4% učešća i Toplanama sa 32,7% učešća u ukupno ostvarenom gubitku svih preduzeća.

1.1. Prihodi

U strukturi ostvarenog ukupnog prihoda u 2015. godini, kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Toplane, Vodovod i kanalizacija i Rad ostvarili su 89,4% ukupnih prihoda. Učešće pojedinih KJKP-a i JKP-a u ukupnom prihodu svih ovih preduzeća za 2015. i 2014. godinu dato je na Grafu 1.

Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a, u %
Graf 1.

Nominalna struktura ukupnih prihoda po preduzećima kao i indeks 2015/2014 daje se u Tabeli 3, a struktura formiranja ukupnih prihoda po preduzećima u % daje se u Tabeli 4.

Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a nominalna struktura u KM

Tabela 3.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks <u>2015</u> / 2014	Prihodi od finansiranja	Indeks <u>2015</u> / 2014	Ostali prihodi	Indeks <u>2015</u> / 2014	Ukupni prihodi	Indeks <u>2015</u> / 2014
1.	Vodovod i kanalizacija	2015	43.089.060	103,7	155.955	268,2	3.327.321	105,0	46.572.336	104,0
		2014.	41.549.577		58.138		3.169.976		44.777.691	
2.	Sarajevogas	2015	103.231.421	111,4	296.186	107,3	462.126	96,3	103.989.733	111,3
		2014.	92.679.758		276.109		479.855		93.435.722	
3.	Toplane	2015	54.272.931	115,5	154.675	81,0	3.171.019	59,3	57.598.625	109,7
		2014.	46.971.125		191.048		5.343.442		52.505.615	
4.	Rad	2015	37.194.928	104,4	330.121	113,6	836.878	74,3	38.361.927	103,5
		2014.	35.640.583		290.570		1.126.698		37.057.851	
5.	Park	2015	8.723.576	106,8	1.012	137,3	71.139	180,7	8.795.727	107,2
		2014.	8.168.571		737		39.361		8.208.669	
6.	Pokop	2015	9.892.128	201,7	53	29,1	2.387		9.894.568	99,4
		2014.	4.904.802		182		5.045.435		9.950.419	
7.	Tržnice i pijace	2015	3.896.290	100,7			607		3.896.897	100,5
		2014.	3.868.185		22		8.603		3.876.810	
8.	Vodostan	2015	1.560.299	161,0			3.476	1,0	1.563.775	118,0
		2014.	969.326				355.534		1.324.860	
9.	Komunalac	2015	4.201.190	107,1	2.503	7,8	401.562	213,7	4.605.255	111,1
		2014.	3.923.441		32.220		187.886		4.143.547	
10.	Trnovo	2015	616.635	199,0	4	80,0	2.857		619.496	199,9
		2014.	309.823		5		1		309.829	
Ukupno		2015	266.678.458	111,6	940.509	110,8	8.279.372	52,5	275.898.339	107,9
		2014.	238.985.191		849.031		15.756.791		255.591.013	

U odnosu na prošlu godinu, ukupni prihodi povećani su za 7,9%, prihodi od osnovne aktivnosti 11,6% te prihodi od finansiranja 10,8%, dok su ostali prihodi smanjenji za 47,5%. Znatno povećanje prihoda od osnovne aktivnosti imaju preduzeća: Pokop preko 2 puta, Trnovo 99%, Vodostan 61% i Toplane 15,5%. Posmatrajući prihode od finansiranja, kod Vodovoda i kanalizacije došlo je do povećanja preko 2,5 puta, Park 37,3%, Rad 13,6% i td.

Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a – struktura u % Tabela 4.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2015	92,5	0,3	7,1	100,0
		2014.	92,8	0,1	7,1	100,0
2.	Sarajevogas	2015	99,3	0,3	0,4	100,0
		2014.	99,2	0,3	0,5	100,0
3.	Toplane	2015	94,2	0,3	5,5	100,0
		2014.	89,5	0,4	10,2	100,0
4.	Rad	2015	97,0	0,9	2,2	100,0
		2014.	96,2	0,8	3,0	100,0
5.	Park	2015	99,2		0,8	100,0
		2014.	99,5		0,5	100,0
6.	Pokop	2015	100,0			100,0
		2014.	49,3		50,7	100,0
7.	Tržnice i pijace	2015	100,0			100,0
		2014.	99,8		0,2	100,0
8.	Vodostan	2015	99,8		0,2	100,0
		2014.	73,2		26,8	100,0
9.	Komunalac	2015	91,2	0,1	8,7	100,0
		2014.	94,7	0,8	4,5	100,0
10.	Trnovo	2015	99,5		0,5	100,0
		2014.	100,0			100,0
Ukupno		2015	96,7	0,3	3,0	100,0
		2014.	93,5	0,3	6,2	100,0

Posmatrano po preduzećima struktura formiranja prihoda se razlikuje.

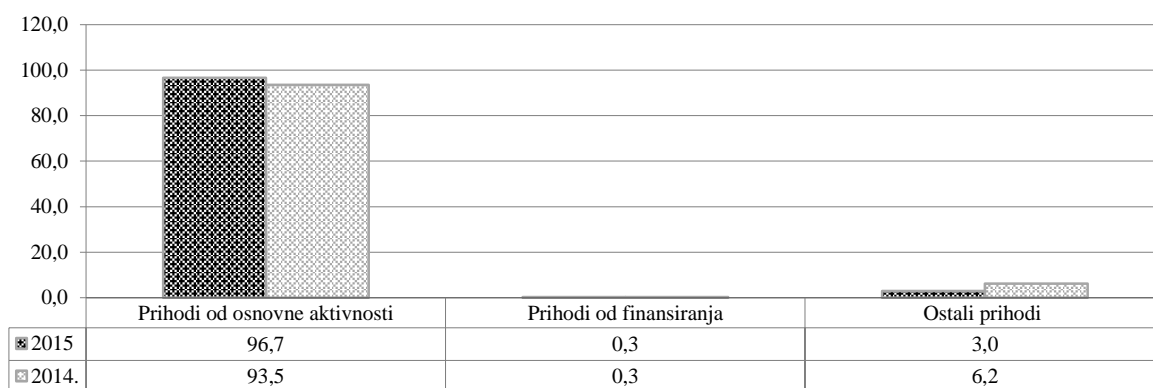
Učešće prihoda od osnovne aktivnosti najveći je u KJKP-u Pokop i KJKP-u Tržnice i pijace 100%, a najmanje u JKP-u Komunalac 91,2%.

Prihodi od finansiranja u strukturi prihoda su neznatani u svim KJKP-a i JKP-a.

Ukupna struktura prihoda svih KJKP-a i JKP-a za 2015. i 2014. godinu prikazana je na Grafu 2.

Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a i JKP-a, u %

Graf 2.

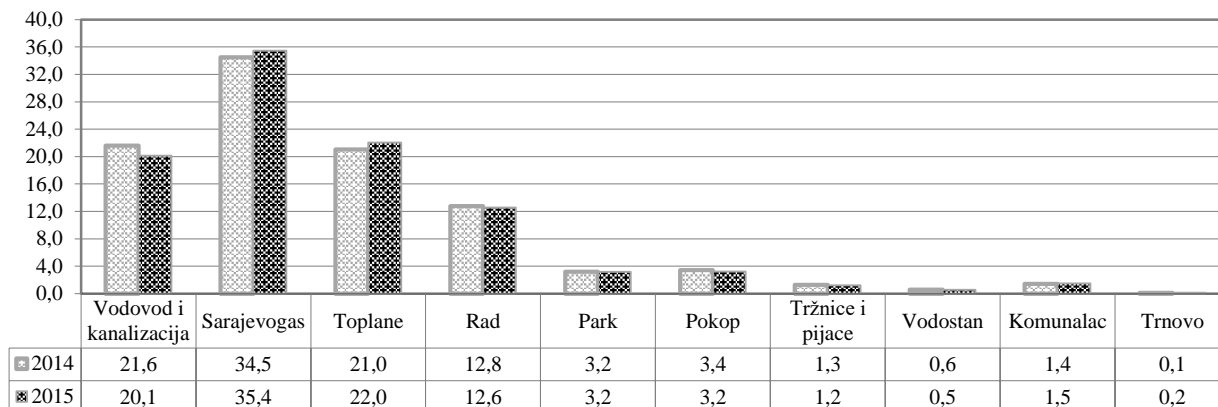
U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od osnovne aktivnosti povećani su na 96,7% učešća, ostali prihodi su ostali nepromijenjeni a prihodi od finansiranja smanjeni su na 3,0% učešća.

1.2 Rashodi

U 2015. godini četiri kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Vodovod i kanalizacija, Toplane i Rad ostvarili su preko 90,1% ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a. (Graf 3.)

Rashodi po KJKP-a i JKP-a struktura u %

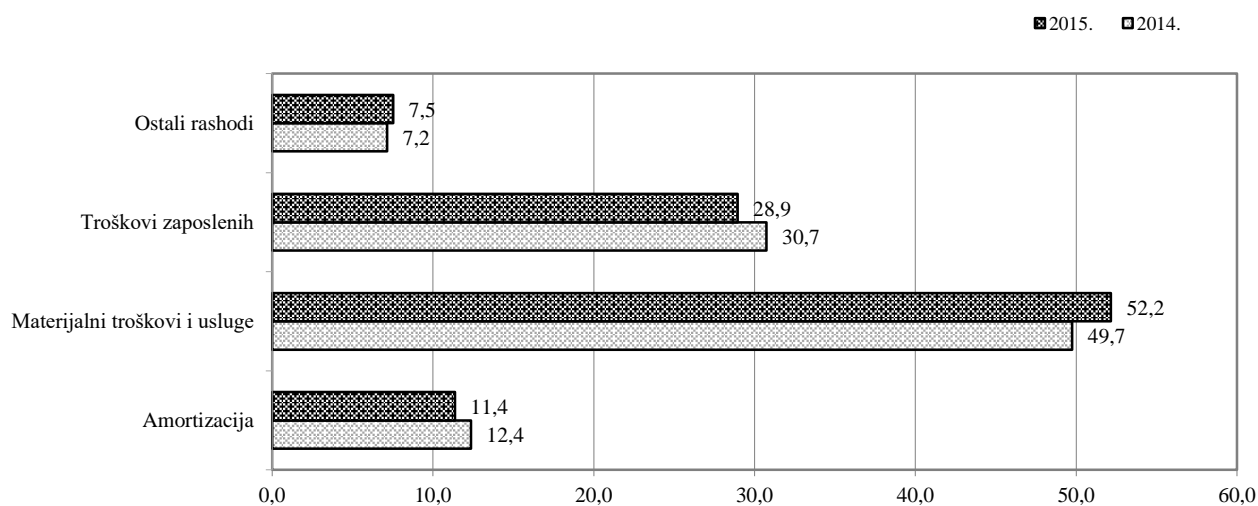
Graf 3.

U strukturi formiranja ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a dominantni su materijalni troškovi i usluge sa učešćem od 52% i sa amortizacijom od 11,4%, čine 63,6% troškova u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih (bruto plaće, porezi i doprinosi na plaće i naknade plaća, te ostali troškovi zaposlenih) smanjeni su sa 30,7% u 2014. godini na 28,9% učešća u 2015. (Graf 4)

Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP, u %

Graf 4.

Nominalna struktura ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a u odnosu na prethodnu godinu data je u Tabeli 5., a struktura ukupnih rashoda po KJKP-a i JKP-a u % data je u Tabeli 6.

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- nominalna struktura u KM

Tabela 5.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2015 2014	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2015 2014	Troškovi zaposlenih	Indeks 2015 2014	Ostali rashodi	Indeks 2015 2014	Ukupni rashodi	Indeks 2015 2014
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	18.631.381	98,7	14.719.879	100,1	22.672.001	97,3	5.403.095	94,7	61.426.356	98,1
		2014.	18.869.330		14.700.840		23.308.824		5.706.963		62.585.957	
2.	Sarajevogas	2015.	6.920.466	99,7	88.381.312	110,0	9.888.902	99,9	2.831.227	104,7	108.021.907	108,1
		2014.	6.942.216		80.341.704		9.896.552		2.703.288		99.883.760	
3.	Toplane	2015.	4.560.840	94,4	42.465.174	115,4	10.293.981	100,5	9.898.000	109,6	67.217.995	110,4
		2014.	4.829.774		36.787.022		10.239.906		9.032.488		60.889.190	
4.	Rad	2015.	1.640.150	82,4	7.134.477	97,1	25.746.817	100,5	3.763.062	185,1	38.284.506	103,5
		2014.	1.990.734		7.349.376		25.627.566		2.032.701		37.000.377	
5.	Park	2015.	286.857	83,0	1.496.529	126,7	7.490.439	97,8	367.731	363,0	9.641.556	103,8
		2014.	345.509		1.180.744		7.660.961		101.315		9.288.529	
6.	Pokop	2015.	1.427.286	89,2	1.758.177	151,4	6.403.348	97,8	278.821	44,1	9.867.632	99,3
		2014.	1.600.135		1.161.592		6.546.741		632.082		9.940.550	
7.	Tržnice i pijace	2015.	206.554	117,5	584.656	92,4	2.852.143	98,1	68.318	207,8	3.711.671	99,0
		2014.	175.818		632.985		2.908.827		32.884		3.750.514	
8.	Vodostan	2015.	225.379	99,1	407.843	142,8	898.819	90,0	130.038	53,4	1.662.079	94,7
		2014.	227.378		285.660		998.293		243.535		1.754.866	
9.	Komunalac	2015.	675.854	91,8	1.836.350	118,8	1.818.589	113,9	211.441	89,0	4.542.234	110,3
		2014.	736.260		1.546.202		1.596.386		237.616		4.116.464	
10.	Trnovo	2015.	58.027	88,9	255.520	457,9	169.754	73,9	5.550	397,0	488.851	138,8
		2014.	65.269		55.804		229.675		1.398		352.146	
Ukupno		2015.	34.632.794	96,8	159.039.917	110,4	88.234.793	99,1	22.957.283	110,8	304.864.787	105,3
		2014.	35.782.423		144.041.929		89.013.731		20.724.270		289.562.353	

Izvor podataka: Statistički aneks godišnjeg izvještaja za 2015. godinu (obrazac – Stat aneks)

Uočava se povećanje materijalnih troškova i usluga za 10,4% na nivou svih KJKP-a i JKP-a. Do povećanja materijalnih troškova i usluga došlo je u pet KJKP-a i svim JKP-a, a smanjenje u ostala dva KJKP-a.

Troškovi zaposlenih (plaće i naknade plaća neto, porezi i doprinosi iz plaća i naknada plaća) smanjeni su na nivou svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća za 0,9%, a ostali rashodi su veći za 10,8% i troškovi amortizacije su manji za 3,2% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnih rashoda, kao što je istaknuto, značajno je učešće materijalnih troškova i usluga od 159.039.917 KM, što iznosi 52,2% ukupnog rashoda KJKP-a i JKP-a. Od ovih troškova, na sirovine, energiju i rezervne djelove odnosi se 149.165.165 KM odnosno 93,7%, na troškove usluga 9.874.752 KM odnosno 6,2%.

Troškovi sirovina, energije i rezervnih djelova veći su za 9,2%, a troškovi usluga za 14% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima iznosi preko jedne četvrtine. Posmatrajući ove troškove pojedinačno po KJKP-a i JKP-a uočava se da najmanje učešće troškova zaposlenih u rashodima ima Sarajevogas od 9,2%, Toplane od 15,3%, a najveće učešće imaju: Park 77,7%, Tržnice i pijace 76,8%, Rad 67,3%, itd. (Tabela 6.)

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a-struktura %

Tabela 6.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	30,3	24,0	36,9	8,8	100,0
		2014.	30,1	23,5	37,2	9,1	100,0
2.	Sarajevogas	2015.	6,4	81,8	9,2	2,6	100,0
		2014.	7,0	80,4	9,9	2,7	100,0
3.	Toplane	2015.	6,8	63,2	15,3	14,7	100,0
		2014.	7,9	60,4	16,8	14,8	100,0
4.	Rad	2015.	4,3	18,6	67,3	9,8	100,0
		2014.	5,4	19,9	69,3	5,5	100,0
5.	Park	2015.	3,0	15,5	77,7	3,8	100,0
		2014.	3,7	12,7	82,5	1,1	100,0
6.	Pokop	2015.	14,5	17,8	64,9	2,8	100,0
		2014.	16,1	11,7	65,9	6,4	100,0
7.	Tržnice i pijace	2015.	5,6	15,8	76,8	1,8	100,0
		2014.	4,7	16,9	77,6	0,9	100,0
8.	Vodostan	2015.	13,6	24,5	54,1	7,8	100,0
		2014.	13,0	16,3	56,9	13,9	100,0
9.	Komunalac	2015.	14,9	40,4	40,0	4,7	100,0
		2014.	17,9	37,6	38,8	5,8	100,0
10.	Trnovo	2015.	11,9	52,3	34,7	1,1	100,0
		2014.	18,5	15,8	65,2	0,4	100,0
Ukupno		2015.	11,4	52,2	28,9	7,5	100,0
		2014.	12,4	49,7	30,7	7,2	100,0

Učešće troškova sirovina, energije i rezervnih djelova u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, s obzirom na karakter poslovanja najveće je u Sarajevogas-u 79,8% i Toplanama 60,7%. (Kolona 10 .Tabela 7.)

Učešće troškova usluga u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, najveće je u JKP Trnovo 38,6%, Tržnicama i pijacama 11,4% te JKP Vodostan 11,3% (Kolona 11. Tabela 7).

Materijalni troškovi i usluge KJKP-a JKP-a-nominalna struktura u KM

Tabela 7.

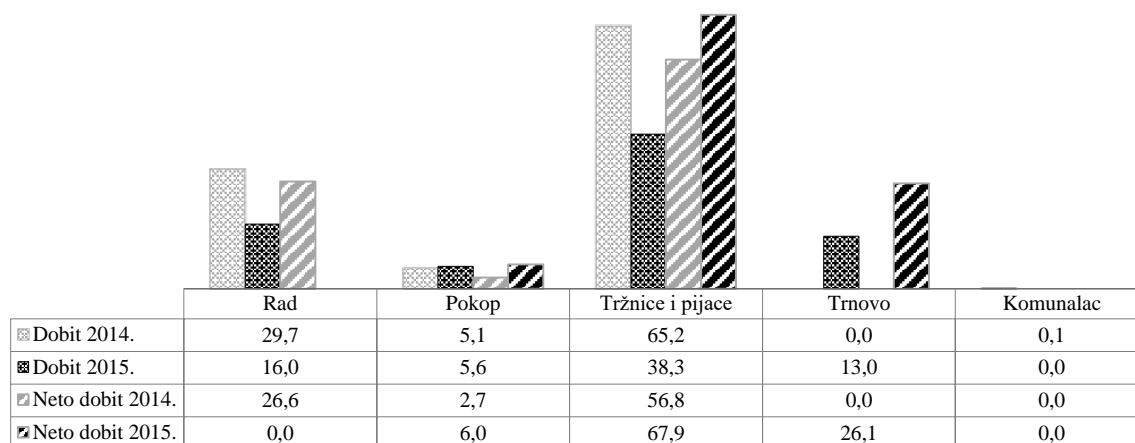
R.br	KJKP i JKP	Godina	sir. energ. i rez. djelovi	Indeks 2015. 2014.	Usluge	Indeks 2015. 2014.	Ukupno	Indeks 2015. 2014.	Ukupni rashodi	3/9 u %	5/9 u %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	13.011.364	99,7	1.708.515	103,6	14.719.879	100,1	61.426.356	21,2	2,8
		2014.	13.051.978		1.648.862		14.700.840		62.585.957	20,9	2,6
2.	Sarajevogas	2015.	86.250.108	108,8	2.131.204	205,3	88.381.312	110,0	108.021.907	79,8	2,0
		2014.	79.303.406		1.038.298		80.341.704		99.883.760	79,4	1,0
3.	Toplane	2015.	40.794.728	115,6	1.670.446	111,6	42.465.174	115,4	67.217.995	60,7	2,5
		2014.	35.290.487		1.496.535		36.787.022		60.889.190	58,0	2,5
4.	Rad	2015.	5.300.913	98,7	1.833.564	92,7	7.134.477	97,1	38.284.506	13,8	4,8
		2014.	5.371.213		1.978.163		7.349.376		37.000.377	14,5	5,3
5.	Park	2015.	857.210	109,0	639.319	162,2	1.496.529	126,7	9.641.556	8,9	6,6
		2014.	786.562		394.182		1.180.744		9.288.529	8,5	4,2
6.	Pokop	2015.	1.200.661	112,3	557.516	601,4	1.758.177	151,4	9.867.632	12,2	5,6
		2014.	1.068.892		92.700		1.161.592		9.940.550	10,8	0,9
7.	Tržnice i pijace	2015.	160.345	94,3	424.311	91,6	584.656	92,4	3.711.671	4,3	11,4
		2014.	169.994		462.991		632.985		3.750.514	4,5	12,3
8.	Vodostan	2015.	219.851	87,4	187.992	553,0	407.843	142,8	1.662.079	13,2	11,3
		2014.	251.663		33.997		285.660		1.754.866	14,3	1,9
9.	Komunalac	2015.	1.303.250	98,4	533.100	241,1	1.836.350	118,8	4.542.234	28,7	11,7
		2014.	1.325.062		221.140		1.546.202		4.116.464	32,2	5,4
10	Trnovo	2015.	66.735	247,0	188.785	655,8	255.520	457,9	488.851	13,7	38,6
		2014.	27.019		28.785		55.804		352.146	7,7	8,2
Ukupno		2015.	149.165.165	109,2	9.874.752	133,5	159.039.917	110,4	304.864.787	48,9	3,2
		2014.	136.646.276		7.395.653		144.041.929		289.562.353	47,2	2,6

1.3. Dobit

U 2015. godini ostvarena je dobit u iznosu od 483.249 KM i veća je skoro 2,2 puta u odnosu na 2014. godinu. Neto dobit u 2015. godini ostvarena je u iznosu od 438.048 KM i takođe je veća za 2,2 u odnosu na 2014. godinu. Dobit i neto dobit u poslovanju su ostvarila sljedeća KJKP-a: Tržnice i pijace, Rad, Pokop, JKP Komunalac i Trnovo (Graf 5).

Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a-struktura u %

Graf 5.

JKP „Trnovo“, d.o.o. Trnovo u 2015. godini ostvarilo je dobit od 13.645 KM, za razliku od 2014. godine gdje je poslovalo sa gubitkom.

Društvo za narednu godinu planira rast prihoda za 10%, ukupni rashodi bi trebali sporije rasti, što bi dovelo do povećanja dobiti.

KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2015. godini ostvarilo je dobit od 77.421 KM i veća je za 34% u odnosu na ostvarenje u 2014. godini.

U Izvještaju o poslovanju za 2015. godinu navedene su poteškoće i odnose se na deficit novčanih sredstava, rasta cijena ulaznih komponenti potrebnih za obavljanje funkcija poslovanja, stagnacija cijena usluga, kao i stagnacija investicionih ulaganja iz svih izvora finansiranja.

Nenaplaćena potraživanja iz 2015. godine iznose 7.570.948 KM.

Nakon podmirenja poreskih obaveza ostvarena dobit je raspoređena na statutarne rezerve u iznosu 1.394 KM, zakonske rezerve od 6.980 KM i ostatak na neraspoređenu dobit u iznosu 61.306 KM.

U ovoj godini prema Zaključku Vlade KS, prihod po osnovu dotacija iz Budžeta KS iznosio je 7.974.922 KM.

U Izvještaju o poslovanju dat je prijedlog mjera:

- utvrditi dinamiku povećanja cijena, kako bi dugoročno dostigla punu ekonomsku cijenu,
- utvrditi vrijednost poslova zajedničke komunalne potrošnje koje se finansiraju iz Budžeta;
- potrebno obnoviti Odluku, da se svi Ugovori koji se finansiraju iz Budžeta KS i općina, u pregovaračkom postupku, ustupaju preduzeću “RAD”, zbog kojih je i osnovano;
- izdvajanja iz Budžeta, bi bilo nužno obezbijediti minimum ulaganja u javna dobra, kao što je sanitarna deponija u koju se svake godine mora uložiti 700.000-1.000.000 KM godišnje, kako se ne bi ugrozio projekat u koji je već uloženo 20.000.000 KM;
- obezbijediti sredstva iz Budžeta za nabavku kontejnera i korpica, zakonskim mjerama obezbijediti da svako pravno lice izvrši nabavku kontejnera za svoje potrebe;

- u saradnji sa općinama nabaviti određen broj specijalnih vozila za održavanje čistoće i saobraćajnica.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo ostvarilo je dobit u 2015. godini u iznosu 26.936 KM i veća je za 2,7 puta u odnosu na 2014. godinu.

Treba istaći da je Preduzeće uvelo maksimalne mjere štednje na svim nivoima tekućeg poslovanaja: smanjenje broja zaposlenih, racionalizacija javnih nabavki, štednje u svim segmentima rada, a sve u cilju finansijske stabilnosti i poboljšanja poslovanja Preduzeća.

I pored ostvarene dobiti bilo je suočeno sa problemima, koji su u materijalima Preduzeća vrlo decidno navedeni.

Problemi u poslovanju su:

- nedovoljan broj grobnih mjesta i sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za otkup grobnih mjesta,
- nedovoljna budžetska potpora u dijelu kapitalnih investiranja,
- neprimjerena cijena naknade za korištenje grobnih mjesta,
- cijene ostalih pogrebnih usluga koje se nisu mijenjale od 1995,
- problem preuzimanja, zbrinjavanja i opremanja umrlih lica i formiranje jedinstvene knjige umrlih na području KS,
- neuređen pravni okvir,
- nepovoljna kvalifikaciona struktura uposlenih.

Preduzeće je potpisnik ugovora sa Ministarstvom pravde o angažovanju pravomoćno osuđenih lica na društveno koristan rad. U ovom period u Preduzeću su bila angažovana tri lica.

U Prijedlogu mjera Preduzeća posebno je istaknuto:

- permanentno insistirati i raditi na osiguranju finansijskih sredstava za otkup zemljišta za proširenje grobljanskih površina, kako bi se obezbijedio dovoljan broj grobnih mjesta za sahranjivanje građana KS;
- u rebalansu Budžeta KS za 2016.godinu, planirati minimalno 1.500.000,00 KM za uređenje otkupljene parcele na groblju Vlakovu, čime bi se dobilo cca 1.500 grobnih mjesta;
- Budžetom KS za 2017.godinu planirati novih 1.500.000,00 KM za završetak radova na uređenju novih grobnih mjesta u Vlakovu;
- izvršiti analizu cijena usluga, iste korigovati po mogućnosti do nivoa približno-ekonomskih cijena sa posebnim fokusom na cijenu naknade za održavanje grobnog mjesta;
- raditi na usaglašavanju pravnog okvira za obavljanje djelatnosti;
- izvršiti racionalizaciju unutrašnje organizacije;
- izgraditi krematorij kao potencijalno profitabilan objekat;
- smanjen broj uposlenih;
- pokrenuti sve potrebne aktivnosti u skladu sa Prostornim planom KS uspostavljanje novog groblja DOLAC.

Postignuti rezultati poslovanja u 2015.godini, predstavljaju poslovanje bez gubitka, povećanje tržišnog udjela, održanje ciljne zaduženosti, očuvanje kvaliteta i pružanje usluga i imaju dalju tendenciju razvoja i poboljšanja poslovanja u skladu sa finansijskim mogućnostima.

KJKP Tržnice i pijace d.o.o. Sarajevo ostvarilo je dobit u 2015. godini u iznosu 185.226 KM koja je veća za 46,6 % u odnosu na 2014. godinu.

Na uspješnost poslovanja Preduzeća i izvršenje planiranih zadataka najviše utiču pojedini interni faktori: organizacija, struktura i veličina stalnih sredstava, struktura ljudskih resursa, finansijski resursi Preduzeća i drugo.

Najznačajniji eksterni rizici kod izvršenja ciljeva, na koje Uprava nema uticaja su:

- neizvjesnost podrške Kantona Sarajevo kao osnivača Preduzeća za ulaganja u stalna sredstva iz Budžeta KS;
- nelojalna i nelegalna konkurencija;
- nedostatak sistemskog rješenja rješiva problema nelojalne i nelegalne konkurencije;
- Rizik masovnog odustajanja zakupaca zbog usaglašavanja sa Zakonom o trgovini-registracija djelatnost;
- cjenovnik usluga (utvrditi ekonomsku cijenu;)
- ishod tužbenog zahtjeva o utvrđivanju prava vlasništva na dionice;
- ekonomsko-socijalno stanje i kupovna moć građana.

Na uspješnost poslovanja preduzeća i izvršenje planiranih zadataka najviše utiču pojedini interni faktori: organizacija, struktura i veličina stalnih sredstava, struktura ljudskih resursa, finansijska snaga preduzeća i drugo. Uprava preduzeća može uticati na ove rizike po njihovom prepoznavanju.

JKP Komunalac“ d.o.o. Hadžići u 2015. godini ostvarilo je dobit u iznosu 63.021 KM, i u odnosu na prošlu godinu je veća za više od 2 puta.

I dalje je prisutan znatan gubitak vode u sistemu koji iznosi cca 35%, te je povećan u odnosu na prethodnu godinu.

Pored svih problema koji se javljaju u naplati usluga, postignuto je povećanje u svim segmentima naplate.

U 2015. godini povećan je stepen naplate redovnih računa za 8,8% i računa iz prethodnog perioda za 17,7% u odnosu na 2014. godinu, a naplata utuženih računa smanjena je za 7,8%.

Ukupna naplata povećanaja za 8,5%.

U cilju unapređenja poslovanja u narednom periodu Preduzeće predlaže:

- nastaviti sa zahtjevima da nadležni organi donose zakonske propise za efikasniju naplatu komunalnih usluga, prije pokretanja aktivnosti na naplati sudskim putem, čime bi se eliminisali dugotrajni sudski procesi;
- pojačati mjere prinudne naplate komunalnih usluga (pljenidba novčanih sredstava i pokretne imovine dužnika, kao i uskraćivanje pružanja usluga dužnicima, u skladu sa zakonom);
- insistirati na uvođenju subvencija za plaćanje usluga individualne komunalne potrošnje, socijalno ugroženih kategorija stanovništva, dok bi ostali potrošači plaćali stvarnu cijenu usluga;
- učestvovati u pokretanju inicijative putem Udruženja poslodavaca komunalne privrede za izmjenu Zakona o PDV-u kojom bi se plaćao PDV na osnovu naplaćene realizacije za pružene komunalne usluge, jer je značajan broj korisnika naših usluga koji uopće ne izmiruju svoje obaveze, dok su JKP s druge strane dužna uplatiti PDV na osnovu fakturisane realizacije;
- insistirati kod nadležnih ministarstava KS na planiranju kapitalnih transfera, koji bi omogućili nastavak aktivnosti na rekonstrukciji vodovodne mreže, naročito mreže rađene AC cijevima, kao i vodnih objekata čiji je amortizacioni vijek istekao ili je pri kraju, a sve u cilju smanjenja gubitka vode u vodovodnim sistemima;
- voditi aktivnosti da se planiraju Budžetom KS sredstva za kolektivnu komunalnu potrošnju, (ista su ukinuta u 2014.godini, što je dovelo do velikih problema u zadovoljavanju potreba od opšteg društvenog interesa za stanovnike općine Hadžići).

Nadzorni odbor je donio Odluku da se dobit za 2015.godinu u cjelokupnom iznosu rasporedi na pokriće dijela akumuliranog gubitka.

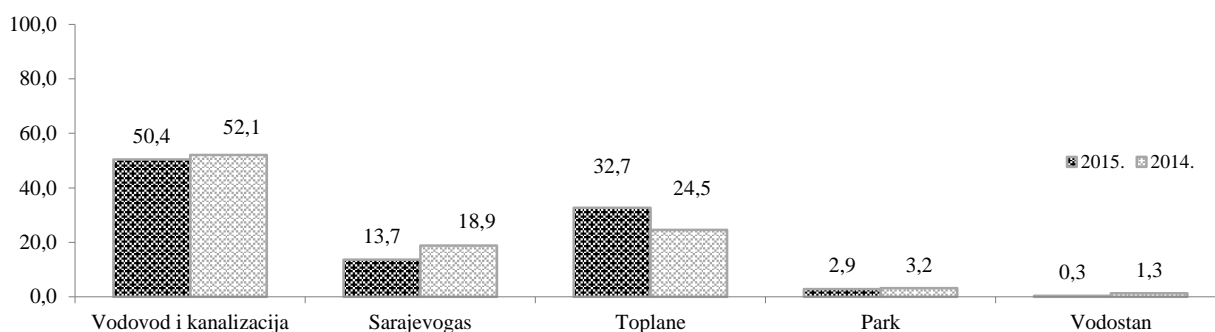

1.4. Gubitak

Ostvareni gubitak u 2015. godini svim JKP-a i KJKP-a iznosi 29.449.697 KM i u odnosu na 2014. godinu manji je za 13,9%.

Gubitak po KJKP-a i JKP-a - struktura u %

Graf 6.

Gubitak su ostvarila slijedeća KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Park i JKP Vodostan Ilijaš.

Sva kantonalna javna komunalna preduzeća i javna komunalna preduzeća istakla su da su poslovala u velikim problemima i uz preduzimanje maksimalnih mjera racionalizacije poslovanja.

KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o. Sarajevo ostvarilo je na dan 31.12.2015. godine gubitak 14,9 miliona KM, koji je manji za cca 3,0 miliona KM ili 17% u odnosu na gubitak predhodne godine.

Problemi u poslovanju u 2015. godini su:

- poslovanje Preduzeća odvija se u otežanim uslovima zbog nedostatka obrtnih sredstava uzrokovanim neadekvatnom cijenom vode i odvodnje;
- manjak finansijskih sredstava za poslovanje ograničava bilo kakva značajnija ulaganja u objekte i opremu preduzeća. To je u najvećem razlog i velikih gubitaka vode (zbog starosti 78% vodovodne mreže knjigovodstveno otpisano, a slično je i sa ostalom opremom);
- nelegalna potrošnja vode, odnosno nedozvoljene intervencije na vodovodnim instalacijama, značajno umanjuju fakturisane količine vode;
- veliki gubici vode onemogućavaju uredno snabdijevanje potrošača vodom tokom svih 24 sata;
- postojeći sistemi naplate utuženih potraživanja veoma neefikasani.

U posljednja dva mjeseca 2015.godine intenzivirane su aktivnosti na realizaciji kredita EBRD-a za Projekat Sanacija vodovodnog sistema. Kredit bi se realizovao u tri tranše po 10 miliona eura, u period 2016-2019.godina.

U strukturi ostvarenog gubitka od 14.854.020 KM gubitak od redovne aktivnosti iznosi 13.842.147 KM, a gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda 998.946 KM.

Ukupna količina proizvedene vode (pumpni sistem i gravitacija) je 96.608.200 m³ i veća je za 1,2 % u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupno proizvedene vode u 2015. godini:

- fakturisano (prodato) je 24.044.800 m³ vode ili 24,9%
- neoprihodovana 72.563.400 m³ vode ili 75,1% (stvarni tehnički gubici vode iznose 64.366.500 m³ vode ili 66,6% i administrativni gubici vode iznose 8.196.900 m³ vode ili 8,5%).

Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2015. godini iznosila su 46,0 miliona KM i za 1,0 milion KM (2%) su veća nego u 2014. godini. To je prvenstveno rezultat aktivnosti nadležnih službi na kontroli potrošača i evidentiranju novih.

Naplaćena potraživanja (sa PDV i PVN) podrazumijevaju naplatu svih računa bez obzira u kojoj su godini izdati (dakle i naplatu tzv. „starih računa“). Ukupno naplaćena potraživanja u 2015. godini iznose 43,0 miliona KM i u odnosu na 2014. godinu naplaćena potraživanja su veća za 278 hiljada KM (1%).

U 2015. godini ukupni gubici iznose cca. 72,6 milion m³ (75,1%) i veći su za 0,1% u odnosu na 2014. godinu. To ujedno predstavlja neoprihodovane količine vode.

Oprihodovane količine vode u 2015. godini iznosile su cca. 24,0 mil. m³ ili 24,9% od proizvedene vode i odnose se na fakturisano naplaćenu i nenaplaćenu potrošnju.

Nefakturisane količine vode u 2015.godini iznose cca. 435.000 m³ i manje su nego u 2014. godini za cca. 360.000 m³ (45%). Nefakturisane količine vode odnose se na:

- a) enormno potrošenu vodu po članu domaćinstva kod potrošača sa zajedničkim vodomjerom (automatske dispozicije);
- b) potrošenu vodu za potrebe KJKP ViK (potrošnja na objektima ViK-a, ispiranje cjevovoda i sl.);
- c) količine vode koje je komisija preduzeća, nakon reklamacije potrošača, prihvatila kao opravdane reklamacije;
- d) količine vode izmjerene na kontrolnim vodomjerima preduzeća, koji se postavljaju na početku bespravnih cjevovoda, kako bi se imao uvid u ukupne količine potrošene vode na tim cjevovodima (tzv „glavni vodomjer“).

U 2015. godini vršen konstantan monitoring i analiza svih parametara vezanih za efikasnost naplate. Stopa ukupne tekuće naplate (naplaćeno u 2015.godini / fakturisano u 2015. godini) je bila manja za 1% nego u prethodnoj godini i iznosila je 82%.

Stope tekuće naplate po kategoriji potrošača je:

- Domaćinstva - privatne kuće 87% (u 2014. je bila 89%).
- Domaćinstva - potrošači u objektima kolektivnog stanovanja – 77% (u 2014. je bila 79%).
- Privreda – 82% (u 2014. je bila 82%).

Nakon završetka poslovne 2015.godine rizici koji su imali uticaj na poslovanje Preduzeća u posmatranom izvještajnom periodu bili su:

- Problem likvidnosti Preduzeća u 2015. godini je sigurno bio najveći rizik u poslovanju, a nastao zbog velikih obezbeza prema dobavljačima.
- Zadržavanje cijena vode i odvodnje na postojećem nivou bio je veliki rizik za poslovanje Preduzeća.
- U 2015. godini Osnivač, u skladu sa članom 23.Zakona o komunalnim djelatnostima, u posmatranom periodu, nije obezbijedio dodatna sredstva za poslovanje Preduzeća, a koja bi bila jednaka iznosu za puni povrat troškova poslovanja Preduzeća (iznos do ekonomske cijene).
- Tužbe radnika po Kolektivnom ugovoru u 2015. godini dostigle su iznos od 1,8 miliona KM.
- Ni u 2015. godini nije vršeno ulaganje u obnavljanje sredstava. Neobezbijeđenje sredstava za kapitalna ulaganja u rekonstrukciju vodovodne mreže u cilju smanjenja gubitka vode i uredne odvodnje oborinskih i fekalnih voda imalo je za posljedicu dalje propadanje ne samo mreže nego i druge opreme i postrojenja.
- Osnivač nije ni u 2015.godini izvršio razdvajanje imovine koju koriste javna preduzeća na javna dobra o kojima bi se starao Kanton i ostalu imovinu o kojoj bi trebalo da brinu komunalna

preduzeća, tako da je to ostao i dalje veliki problem, posebno za preduzeća koja imaju imovinu velike vrijednosti.

- Nepoduzimanje potrebnih aktivnosti na smanjenju gubitka vode u mreži, predstavljalo je veliku opasnost zbog uvođenja redukcija vode u određenim vremenskim intervalima i zonama tokom noći i dana.
- Nedostatak ispravne mjerno-regulacione opreme na objektima vodovoda, ka i nedovoljan broj rezervnih pumpnih agregata, predstavljalo je veliki rizik za uredno vodosnabdijevanje.
- Zbog velikih finansijskih sredstava za uređenja postojećih i novih klizišta, ova oblast i dalje je ostala neuređena u 2015.godini a uslovljena je neizgrađenom ili neadekvatnom mrežom odvodnje oborinskih i fekalnih voda.
- Nelegalna potrošnja vode predstavljala je i dalje veliku opasnost po poslovanje preduzeća.
- Nepoduzimanjem mjere isključenja iz napajanja vodom u slučajevima koje predviđa Uredba o opštim uslovima za snabdijevanje vodom za piće, obradu i uvođenje otpadnih i atmosferskih voda, kao i drugim aktima preduzeća, ugrožena je bezbjednost sistema sa sanitarnog aspekta ili se ugrožavalo poslovanje preduzeća na neki drugi način.
- Nedopuštene radnje (bespravna izgradnja i deponije smeća kao i druge) u zaštitnim zonama ugrožavale su ispravnost vode za piće).

Preduzeće je predložilo mjere za poboljšanje stanja:

- Početi primjenu člana 23. Zakona o komunalnoj djelatnosti, kojim je regulisano da će se rad komunalnih preduzeća finansirati iz Budžeta Kantona Sarajevo ukoliko se iz cijene usluge nemogu izmiriti svi opravdani troškovi poslovanja, uključujući i amortizaciju stalnih sredstava.
- Značajna mjera koja može dovesti Preduzeće u stanje stabilnog poslovanja jeste utvrđivanje i primjena ekonomske cijene vode i odvodnje, odnosno cijena koja obezbjeđuje da se poslovanjem sa njima mogu izmiriti svi opravdani troškovi poslovanja.
- Izmijeniti propise i pojednostaviti procedure za naplatu komunalnih usluga putem suda.
- Donijeti propise kojima se uskraćuju neka prava građanima (registracija vozila i sl.) ukoliko imaju neizmirene komunalne usluge.
- U cilju smanjenja gubitka vode i povećanja sigurnosti cjelokupnog sistema vodosnabdijevanja, potrebno je da Osnivač iznađe značajnija sredstva koja bi se usmjerila za ove namjene.
- U 2016. godini menadžment Preduzeća fokusirat će se na povećanje raspoloživih sredstava za poslovanje. Cilj je otkriti nelegalne potrošače, kao i one potrošače koji vrše različite oblike manipulacije na vodovodnoj i kanalizacionoj infrastrukturi. U sklopu ove aktivnosti još intezivnije će se poduzimati i isključenja potrošača iz snabdijevanja vodom
- U toku je izrada funkcionalnije organizacije i sistematizacije Preduzeća, a sve sa ciljem smanjenja troškova poslovanja.

Takođe na zaštiti okoliša, prvenstveno zaštiti vodnih resursa Preduzeće je preduzelo mjere: smanjenje gubitaka u distribuciji vode kroz rekonstrukciju mreže i smanjenje tereta zagađenja od urbanih/sanitarnih otpadnih voda.

KJKP Sarajevogas, d.o.o. na dan 31.12.2015. godine ostvario je gubitak u iznosu od 4.032.174 KM i manji je za 2.415.864 KM u odnosu na ostvareni gubitak u 2014. godini.

Iskazani gubitak je sa kursnim razlikama i preuzet je iz Bilansa uspjeha.

Gubitak bez kursnih razlika iznosi cca 2,98 miliona KM i tako se tretira u Izvještaju o poslovanju za 2015. godinu.

Gubitak izražen u relativnom iznosu u kapitalu Preduzeća sadražan je u visini od 6,91%.

Problemi u poslovanju koji su obilježili 2015. godinu su sljedeći:

- apsolutno neekonomska cijena distribucije prirodnog gasa do 01.10.2015.godine;
- nedovoljno i nepotpuno izmirivanje obaveza najvećeg kupca KJKP "Toplane – Sarajevo"d.o.o.;
- redukcija isporuke prirodnog gasa od strane dobavljača BH-Gasa;
- potpuno nerazumijevanje okolnosti u kojima Sarajevogas posluje od strane BH-Gasa;

- podizanje tužbe BH-Gasa protiv Sarajevogasa.

Mjere za unapređenje poslovanja u 2015. godini, u uslovima ograničenih finansijskih mogućnosti i kapaciteta rasta, izražene su kroz:

- maksimalnu štednju u nabavljanju, trošenju i raspolaganju sredstvima,
- restriktivan tretman svih troškova poslovanja,
- ograničene investicione aktivnosti,
- usmjeravanje svih raspoloživih novčanih sredstava za izmirenje duga prema dobavljaču BH-Gasu,
- značajno smanjenje broja zaposlenih usljed penzionisanja,
- ulaganje dodatnog napora i maksimalnog angažmana svih raspoloživih resursa Preduzeća, kako bi se prevazišle veoma kompleksne okolnosti po gasni sistem Kantona Sarajevo, nastale zbog redukcije, i u tom smislu obezbjeđenje sigurnosti Sistema bez ijedne ekcesne situacije.

U 2015. godini, ostvarenju boljeg finansijskog rezultata doprinijeli su :

- povećana isporuka prirodnog gasa u odnosu na planiranu za 8,9% i u odnosu na ostvarenu u prošloj godini za 18,3%,
- smanjenje nabavne cijene gasa za 15,2%,
- djelimična korekcija cijene distribucije gasa za sve kategorije kupaca,
- realizacija javnih nabavki u 2015. godini manja je za 17,6% u odnosu na planiranu,
- istrajni programi štednje i racionalizacije.

Takođe, kad je u pitanju realizacija ekonomsko-finansijskih ciljeva ističe se da je Preduzeće i u 2015. godini, zadržalo visok stepen naplate potraživanja, što je još jedan od pokazatelja uložениh napora radi ostvarivanja dobrih poslovnih rezultata do potpune stabilizacije poslovanja.

Ukupan stepen naplate je iznad 95%, kada se izuzme stepen naplate od KJKP Toplane. Stepен naplate od KJKP Toplane je 38%.

Kada je u pitanju prodajna cijena gasa u 2015. godini, troškovi nabavke gasa su se mijenjali, do 30.09.2015. godine cijena gasa je iznosila 0,754 KM/Sm³, od tada pa do kraja 2015. godine cijena gasa je iznosila 0,640 KM/Sm³.

Prijedlog ekonomske cijene gasa podrazumijeva korigovanje postojeće cijene distribucije za 0,02 KM/Sm³ ili osiguravanje sredstava od strane Vlade Kantona Sarajevo, kao nadoknadu sredstava po osnovu razlike u nedostajućoj cijeni distribucije, radi obezbjeđivanja rentabilnog poslovanja, u skladu sa članom 23. Zakona o komunalnim djelatnostima.

Istaknuto je da će gubitak u poslovanju u 2015. godini na osnovu člana 23. Zakona o komunalnim djelatnostima, pokriti Osnivač, Kanton Sarajevo iz sredstava Budžeta.

Dakle, i pored provođenja intezivne štednje i racionalizacije u poslovanju, Preduzeće ostvaruje negativan finansijski rezultat u poslovanju za 2015. godinu. Glavi uzrok negativnog finansijskog poslovanja je nedostatak cijena distribucije gasa.

KJKP Toplane, d.o.o. Sarajevo u 2015. godini ostvarilo je gubitak 9.619.370 KM i veći je za 14,7% u odnosu na 2014. godinu.

Čitavim nizom mjera KJKP "Toplane-Sarajevo" stvorile su neophodne preduslove koji omogućavaju efikasnije i racionalnije poslovanje od snižavanja ukupnih troškova poslovanja, do transformacije u profitabilno i zdravo preduzeće, što još uvijek nije postignuto.

Osnovni razlozi (rizici) ostvarenog gubitka prema Izvještaju o poslovanju za period 1.01.-31.12. 2015. godine su:

- neodobravanje cijene koštanja centralnog grijanja i nepotpuna primjena Tarifnog sistema;

- previsoka cijena gasa koju nije pratilo povećanje cijene grijanja;
- cijena grijanja je korigovana tek od desetog mjeseca 2015.godine,na način da se ukupna cijena domaćinstava paušalno poveća za 15%,te u skladu s tim korigovane su i ostale visine tarifa;
- nepotpuna implementacija zakonskih propisa i podzakonskih akata koji regulišu oblast proizvodnje, distribucije i potrošnje toplotne;
- tarifni sistem donesen uz odgodu primjene;
- permanentni gubici u poslovanju;
- nemogućnost izmirenja obaveza prema KJKP Sarajevogasu.

Sredstva za izmirenje obaveza prema Sarajevogasu iznose 95.730.315 KM.

Preduzeće je sačinilo Studiju rizika za 2015. godinu. Preduzeća je istaklo da značajan dio aktivnosti nemoguće je rješavati u okviru "Toplana", već je zbog neekonomske cijene centralnog grijanja u čitavom postratnom periodu, Preduzeće je ostvarivalo gubitak u poslovanju.

Zbog neodobravanja cijene korištenja centralnog grijanja i nemogućnosti naplate potraživanja, u čitavom postratnom period preduzeće je ostvarivalo gubitak u poslovanju i pored mjera štednje i racionalizacije troškova.

Kanton Sarajevo je preuzeo obavezu planiranja sredstava u Budžetu Kantona Sarajevo, za izmirenje obaveza preduzeća za anuitete koji dospijevaju po IDA kreditima, zbog gubitka u poslovanju.

Ukupne obaveze po dugoročnim kreditima na dan 31.12.2015.godine iznose 27.608.712 KM.

Struktura ukupnog gubitka za 2015. godinu do 9.619.370 KM je: gubitak od poslovnih aktivnosti iznosi 3.077.064 KM, gubitak od finansijskih aktivnosti 2.706.172 KM, gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda je 3.844.154 KM.

Prvi put je iskazan gubitak iznad visine kapitala na dan 31.12.2007. godine, što dovodi u pitanje dalje funkcionisanje Preduzeća i održivost funkcije.

Po Izvještaju o poslovanju za period 01.01.-31.12.2015. godine, **nepokriveni gubici u poslovanju iznose 113.389.267 KM**, a sastoje se od:

- <u>gubitak iznad visine kapitala iznosi:</u>	<u>90.615.406 KM</u>
- dio gubitka iz 2008. godine	24.615.886 KM
- dio gubitka iz 2009. godine	16.677.412 KM
- dio gubitka iz 2010. godine	7.571.446 KM
- dio gubitka iz 2011. godine	11.721.019 KM
- dio gubitka iz 2012. godine	21.604.339 KM
- dio gubitka iz 2013. godine	3.994.934 KM
- <u>gubitak do visine kapitala iznosi:</u>	<u>22.585.861 KM</u>
- gubitak ranijih godina (dio gubitka iz 2013.godine)	9.583.916 KM
- gubitak ranijih godina (dio gubitka iz 2014.godine)	3.382.575 KM
- gubitak za period 01.01 - 31.12.2015. godine	9.619.370 KM

Gubici u poslovanju u iznosu 113.389.267 KM rezultat su neprovođenja Odluka Skupštine Preduzeća od 2012. do 25.02.2015. godine. Obzirom da nije izvršeno potpuno pokriće gubitka u skladu sa Odlukom Skupštine preduzeća izvršeno je :

- knjiženje na poziciji gubitka tekuće finansijske godine u iznosu od 9.619.370 KM;
- izvršen je prenos nepokrivenog gubitka iz 2014. godine u iznosu od 3.382.575 KM sa pozicije gubitka tekuće finansijske godine na poziciju gubitak ranijih godina do visine kapitala;
- izvršen je prenos dijela sa pozicije gubitka ranijih godina do visine kapitala na poziciju gubitak iznad visine kapitala nepokrivenog gubitka iz 2014. godine u iznosu od 4.618.370 KM.

Poseban problem predstavlja nemogućnost naplate potraživanja. Bruto potraživanja od prodaje na dan 31.12.2015. godine iznose 84.956.614 KM, od čega je ispravka vrijednosti potraživanja 71.355.959 KM, a neto potraživanja iznose 13.600.655 KM. Naplata svih potraživanja na dan 31.12.2015. godina u odnosu na fakturisano iznosi 41.626.352 KM ili 95%.

KJKP Toplane je dalo prijedlog mjera koje je potrebno preduzeti:

- utvrditi Tarifni sistem od strane Vlade Kantona Sarajevo,
- utvrditi tarifne stavove i njihovu visinu na osnovu trenutno važećih cijena,
- utvrditi cijenu koštanja i naplatu centralnog grijanja,
- pokriće gubitka efektivnim sredstvima Budžeta Kantona Sarajevo,
- otpis obaveza prema Sarajevogasu, u skladu sa prijedlogom reprograma obaveza,
- donošenje odluke o oslobađanju KJKP "Toplane-Sarajevo" posebne takse za ratni gas,
- planiranje sredstava u Budžetu KS za otplatu anuiteta prema Podugovoru KS i Toplane (IDA krediti) i realizaciji istih,
- izmjene Kolektivnog ugovora i njegovo usklađivanje sa poreznim propisima i novim Zakonom o radu,
- stalni rad na efikasnijoj organizaciji preduzeća sa posebnim osvrtom na process naplate potraživanja i efikasnije proizvodnje i isporuke toplotne energije,

KJKP „Park“ d.o.o Sarajevo ostvarilo je gubitak u iznosu 845.829 KM u 2015. godini i manji je za 21,7 % u odnosu na 2014. godinu.

Negativni finansijski pokazatelji kontinuirani su od 2009. godine, a kao jedan od razloga, kao što je navedeno u Izvještaju o poslovanju za 2015. godinu su nedovoljni prihodi iz Budžeta KS.

Sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2015. godinu po osnovu tekućih grantova iznosila su 6.250.000,0 KM, što predstavlja učešće u ukupnom prihodu 71,1% KM. Za kapitalne grantove iz Budžeta KS u 2015.godini nisu planirana sredstva, te su sva kapitalna ulaganja vršena iz redovnih prihoda koja su ostvarena u 2015. godini.

Debalans u ostvarenju prihoda iz osnovne funkcije Preduzeća mogao se samo dijelom ublažiti nastojanjem za smanjenje troškova poslovanja i ostvarivanjem prihoda od trećih lica na tržištu.

Novom reorganizacijom i sistematizacijom radnih mjesta koja je stupila na snagu 01.10.2014.godine, napravljene su značajne uštede što je bitno uticalo na poslovni rezultat.

Upravljanju troškovima posvetila se značajna pažnja i u svim segmentima zajedničke potrošnje i režijskih troškova komunalnih usluga (voda, el. energija,plin). I pored toga što se odgovorno pristupilo smanjenju i upravljanju troškovima kao strateškim ciljem, troškovi su povećani u odnosu na 2014.godinu za 353,027 KM, ili 3,8%.

KJKP Park je posebno istaklo da ukoliko se nastavi deprecirano finansiranje usluga Preduzeća iz Programa održavanja javnih zelenih površina u KS, i u 2016.godini očekuje se otežano poslovanje obzirom na obaveze obezbjeđenja materijalnih uslova za obavljanje funkcije i ispunjavanja obaveza predviđenih Kolektivnim ugovorom prema zaposlenim.

JKP „Vodostan“, d.o.o.Ilijaš ostvario je gubitak u iznosu 98.303 KM u 2015. godini, što u odnosu na predhodnu godinu predstavlja smanjenje u iznosu od 77% .

Pored finansijskog gubitka ostvaren je i gubitak vode od 41% od ukupne količine vode isporučene u vodovodnu mrežu.

Finansijski problemi, neekonomska cijena, komunalnih usluga, klimatske promjene, nepoštivanje komunalnog reda, neadekvatan sistem naplate usluge i teška socio-ekonomska situacija i struktura potrošača. uticali su na ostvareni gubitak. Uslovi poslovanja su jako otežani obzirom da se cijena usluga Preduzeća nije mijenjala od 1996.godine, a od tada do danas su rasli troškovi koji direktno utiču na proces proizvodnje i distribucije vode, a time i na rashode.

Isto tako istaknuto je da rast troškova, kao i debalans ekonomske cijene i važeće nije u dovoljnoj mjeri pokriven iznosom dotacije-subvencije iz Budžeta KS.

Radi otklanjanja prisutnih problema i unapređenja poslovanja, istaknuto je da treba:

- brže provoditi aktivnosti na realizaciji planiranih investicija,
- nastaviti sa ugradnjom kontrolnih vodomjera te redovnom praćenju potrošnje u određenim vodovodnim zonama,
- nastaviti sa aktivnostima na remontu i zamjeni dotrajalih ventila većih profila,
- identifikovati dijelove dotrajale mreže,
- vršiti stalnu kontrolu stanja mreže, identifikaciju i otklanjanje kvarova na istoj, radi smanjenja gubitka vode,
- nastaviti sanaciju vodovodnih priključaka na devastiranim objektima,
- vršiti ugradnju i zamjenu vodomjera,
- povećati aktivnosti na identifikaciji ilegalnih priključaka i nekontrolisane potrošnje,
- poboljšati saradnju sa komunalnom inspekcijom i iznaći efikasniji način sankcionisanja za prekršioce koji izvedu radnju suprotne postojećim zakonskim propisima,
- povećati saradnju sa predstavnicima mjesnih zajednica na uočavanju i blagovremenom sprječavanju nedozvoljenih radnji od strane pojedinaca.

Samo kontinuiranim planskim aktivnostima i uz podršku Osnivača, moguće je ostvariti pozitivne rezultate.

Iz Budžeta KS u 2015.godini, a na ime održavanja i čišćenja uličnih slivnika i kanala za vodu, doznačeno je ukupno 303.403 KM.

2. Cijene komunalnih usluga

Cijene komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Kod kalkulacije cijena uzeti su u obzir troškovi koji utiču na njeno formiranje.

Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a

Tabela 8.

R. br.	Kategorija potrošača	Jedinica mjere	Cijena u KM		Indeks	Napomena	
			važeća	Prijedlog			
I	KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o						
1.	Prosječna cijena vode iznosila je		1,39 KM/m ³ .				
II	KJKP Toplane, d.o.o.						
1.	I Stambeni prostor						
	12 mjeseci paušal 7 mjeseci energija 12 mjeseci fiksni troškovi	KM/m ²	1,188- 1,366			Cijene su bez PDV-a .	
2.	II Poslovni prostor						
	7 mjeseci paušal 7 mjeseci energija 12 mjeseci fiksni troškovi	KM/m ²	od 4,013 do 1,190				
III	KJKP Rad						
	Potrošač	KM/m ²	0,11	0,15	73	Ekonomska cijena iznosi 0,25	
V	JKP Komunalac-Hadžići, d.o.o.						
1.	Domaćinstva						
	- cijena potrošnje <5 m ³	KM/m ³	0,67	1,35	201,4	Predložena cijena je povećana i za sve kategorije potrošača preko 2 puta. U prijedlogu cijena nije uračunat PDV i VPN.	
	- cijena potrošnje >5 m ³	KM/m ³	0,90	1,82	202,2		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,34	0,68	200,0		
2.	Pravna lica						
	- cijena vode	KM/m ³	0,78	1,57	201,2		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,34	0,61	179,4		
3.	Ostali potrošači						
	- cijena vode	KM/m ³	2,02	4,04	200,0		
	- odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	1,01	2,04	201,9		

Kod prijedloga formiranja cijena potrošnje vode svako preduzeće ima svoje specifičnosti.

KJKP Toplane d.o.o Sarajevo kao i prethodnih godina naglašavaju da dio cijena grijanja uglavnom zavisi od ulazne cijene gasa. Na cijenu grijanja utiče da li se fakturiše cijela godina ili se posebno fakturišu zimski period i ljetni period.

I pored svih nastojanja da korekciju cijene gasa prati cijena grijanja, ovo nije postignuto ni 01.10.2015. godine kada je ukupna cijena gasa za KJKP "Toplane" snižena za 12,62%, a ukupna paušalna cijena centralnog grijanja za domaćinstva povećana za 15%. U skladu s tim, prema Metodologiji obračuna, korigovane su i ostale visine tarifa, jer odobrena cijena grijanja nije cijena koštanja pruženih usluga grijanja.

Cijena za jedinicu isporučene količine toplotne energije i cijena za jedinicu priključne snage čine ukupnu cijenu toplotne energije za centralno grijanje.

Cijene za isporučenu količinu toplotne energije pokrivaju varijabilni dio troškova grijanja. Cijene za priključnu snagu predstavljaju fiksni dio troškova grijanja. Odnos varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih troškova toplotne energije za obračun cijene koštanja za isporučenu toplotnu energiju je 60:40.

Fakturisanjem isporučene toplotne energije u skladu sa Tarifnim sistemom (prijedlog) kroz sedam mjeseci (odnosno kad se isporučuje toplotna energija), a priključne snage kroz 12 mjeseci, te na taj način izbjegli bi se i stalni nesporazumi kod promjene korisnika tj. korisnik bi plaćao odmah priključnu snagu danom ulaska u stan, a toplotnu energiju samo kada se ona isporučuje.

KJKP Sarajevogas d.o.o Sarajevo ističe da se prodajna cijena gasa sastoji iz nabavne cijene i cijene distribucije gasa. Na prodajnu cijenu zaračunava se PDV po stopi od 17%. Oko 97,5% godišnje potrošnje gasa troše kupci u Kantonu Sarajevo.

Prijedlog ekonomske cijene gasa podrazumijeva korigovanje postojeće cijene distribucije za 0,02 KM/Sm³ ili osiguravanje sredstava od strane Vlade Kantona Sarajevo, kao nadoknadu sredstava po osnovu razlike u nedostajućoj cijeni distribucije, radi obezbjeđivanja rentabilnog poslovanja, u skladu sa članom 23. Zakona o komunalnim djelatnostima.

Troškovi nabavke gasa ostvareni su u iznosu od 85.165.019 KM i predstavljaju najdominantniji i najznačajniji trošak (u ukupnim troškovima učestvuju 79,6%). Troškovi nabavke gasa su ostvareni 976 hiljada KM ili za 1,2 % više u odnosu na planirane troškove nabavke gasa, te značajno više i u odnosu na ostvarenje prethodne godine zbog ostvarenih većih količina nabavke gasa. Do povećanja troškova nabavke gasa je došlo usljed povećanja nabavljenih količina gasa u izvještajnom periodu za 7,9%, odnosno cca 8,9 miliona Sm³ u odnosu na planiranu nabavku u 2015. godini.

KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo Prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2015. godini iznosi 1,59% KM/m³ vode, a izračunata je na osnovu podataka o fakturisanom prihodu od vode i odvodnje i fakturisanim m³ vode.

Ekonomska cijena kojom se pokrivaju svi opravdani troškovi poslovanja iznosi 2,23 KM/m³, što je za 40% više od ostvarene cijene.

Preduzeće je poslovalo sa cijenama vode i odvodnje koje su u primjeni od 01.12.2013. godine. Bez obzira na povećanje cijena usluga i relativno dobre rezultate naplate usluga, Preduzeće i dalje veoma otežano izmiruje obaveze prema svojim uposlenicima i dobavljačima za robe i usluge. Najveći problem su i dalje dugovanja za isporučenu električnu energiju.

Na smanjenje gubitka od 3,0 miliona u 2015. godini uticalo je i povećanje prihoda od prodaje vode i usluga odvodnje za cca 0,8 miliona KM (2%) u donosu na isti period prošle godine.

KJKP Rad d.o.o Sarajevo, u Izvještaju o poslovanju za 2015. godinu navedene su poteškoće u smislu deficita novčanih sredstava, rasta cijena ulaznih komponenti potrebnih za obavljanje funkcija poslovanja, stagnacija cijena usluga, kao i stagnacija investicionih ulaganja iz svih izvora finansiranja.

Elementi koji predstavljaju osnovicu za izradu kalkulacija cijena komunalnih usluga, a isti su u skladu sa Elementima kalkulacije cijena usluga komunalne potrošnje utvrđene od strane komisije Udruženja poslodavaca komunalne privrede FBiH su:

- plaće zaposlenih (najniža plaća, koeficijent složenosti poslova, dodatak, doprinosi i porezi na plaću u skladu sa postojećom Zakonom),
- ostale naknade (topli obrok, prevoz na posao i s posla, regres i dr.),
- amortizacija (u skladu sa zakonskim propisima),
- održavanje sredstava rada (u skladu sa normativom i iskustvom za svaku vrstu usluga),
- osiguranje (osiguranje imovine i lica), troškovi energenata (cijena sredstava rada i mehanizacije, utrošak goriva i maziva koji se odeduje kataloškim - tehničkim normativima),
- ostali troškovi (sirovina, materijala, hemikalija, HTZ opreme, telefona, struje, grijanja, reklame, propagande, sitnih usluga, kancelarijskog materijala, administracije, troškovi utuženja, troškovi zakupa i sl),
- obaveze (cijene komunalnih usluga mogu se korigovati po osnovu otplate dugoročnih kredita za izgradnju i rekonstrukciju),
- po urađenoj kalkulaciji za individualnu komunalnu potrošnju (usluge odvoza smeća) cijene su za 73% veće na postojeću cijenu iznose 0,25 KM/m².

JKP Vodostan d.o.o. Ilijaš kod prijedloga ekonomske cijene za vodu, najveće učešće imaju, zaposleni, a uzeto je u obzir specifičnost u sistemu vodosnabdijevanja, troškova poslovanja, predviđenih prihoda koje je potrebno ostvariti putem cijene za vodu, socijalno stanje korisnika itd. Prijedlog cijena urađen je na bazi aaktuelne cijene uz tarifni sistem iz čega proizilazi da bi postojeću cijenu trebalo povećati za 100%.

JKP Komunalac d.o.o Hadžići istaknulo je da od 1.04.2015. godine na snagu stupio novi cjenovnik usluga usvojen od strane Općinskog vijeća Hadžići, te bi se cijene usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda povećale za 12%. Budžetom za 2015.godinu došlo je do ukidanja dotacije za neprimjenu ekonomskih cijena hidrotehnike od strane KS. Sve ovo ide u prilog činjenici da po osnovu prihoda, ostvarenih od osnovne djelatnosti i po cijenama u primjeni, ne bi bilo moguće pozitivno poslovanje Preduzeća. Trenutni opstanak Preduzeća ovisi o prihodima ostvarenim iz drugih osnova što se vidi u Izvještaju o poslovanju za 2015.godinu.

KJKP Tržnice i pijace d.o.o Sarajevo je istaklo da cijene usluga prema važećem cjenovniku, obezbjeđuju pozitivno poslovanje, bez mogućnosti povećanja troškova po bilo kakvim osnovama. Istaknuto je da povećanje cijena usluga može dovesti do odustajanja korisnika poslovnih prostora i pijačnih tezgi, te stvaranja neiskorištenih kapaciteta. Uvažavajući navedeno, Uprava Preduzeća se zalaže za povećanje cijena u minimalnom procentu, što bi doprinijelo pokriću materijalnih troškova, a zadržali bi se postojeći korisnici.

KJKP-a Park d.o.o Sarajevo u Izvještaju ne ističu problematiku cijena svojih usluga obzirom, da uspješnost njihovog poslovanja zavisi od finansijske podrške nadležnog Ministarstva i Vlade Kantona Sarajevo.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo naplaćuje usluge sahranjivanja po cijenama iz 1995. godine, a 2001.godine su smanjene, što govori u kakvim uslovima posluje Preduzeće, te smatra da je neophodno utvrditi ekonomsku cijenu za svoje usluge.

Preduzeće od građana za čišćenje i održavanje groblja (održavanje) naplaćuje godišnju naknadu u iznosu od 8,57 KM sa PDV-om koja je među najnižim u regiji kako je istaknuto u materijalu. Cijena koštanja održavanja jednog grobnog mjesta koje u prosjeku (sa pripadajućim komunikacijama) zauzima 7,0 m² trebala bi iznositi 59,99 KM. (što je u skladu sa Programom i planom čišćenja i održavanja aktivnih komunalnih grobalja za 2015. godinu što iznosi 6.185.809 KM. Kada se navedeni iznos dovede u vezu sa ukupnom površinom aktivnih komunalnih grobalja kojima preduzeće upravlja, cijena koštanja po 1m² grobljanske površine koja se održava iznosi 8,57 KM, odnosno, koštanje u vezi održavanja po jednom grobnom mjestu sa pripadajućim komunikacijama (7,0m²) iznosilo bi 59,9 KM.

3. Sredstva budžeta

Ukupno doznačena sredstva Budžeta KS KJKP-a i JKP-a u toku 2015. godine iznosila su **28.060.846 KM** i veća su za 33,2% u odnosu na 2014. godinu.

Pregled doznačenih sredstava i odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a po javnim komunalnim preduzećima daje se u Tabeli 9.

Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a

Tabela 9.

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks <u>2015</u> / 2014	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a	
		2014.	2015.	2014.	2015.		2014.	2015.
1.	Vodovod i kanalizacija	44.777.691	46.572.336	540.000	575.946	106,7	1,2	1,2
2.	Sarajevogas	93.435.722	103.989.733		5.920.369		0,0	5,7
3.	Toplane	52.505.615	57.598.625	842.000	1.795.909	213,3	1,6	3,1
4.	Rad	37.057.851	38.361.927	7.700.000	7.974.922	103,6	20,8	20,8
5.	Park	8.208.669	8.795.727	6.350.000	6.400.000	100,8	77,4	72,8
6.	Pokop	9.950.419	9.894.568	4.600.000	4.600.000	100,0	46,2	46,5
7.	Tržnice i pijace	3.876.810	3.896.897		0		0,0	0,0
8.	Vodostan	1.324.860	1.563.775	375.000	331.200	88,3	28,3	21,2
9.	Komunalac	4.143.547	4.605.255	602.100	400.000	66,4	14,5	8,7
10.	Trnovo	309.829	619.496	62.500	62.500	100,0	20,2	10,1
UKUPNO		255.591.013	275.898.339	21.071.600	28.060.846	133,2	133,2	8,2

Sredstava budžeta u 2015. godini smanjena su kod KJP-a Vodostan za 11,7%, JKP-a Komunalac za 33,6%, dok su povećana kod KJKP Toplane 2,1 puta, KJKP Vodovod i kanalizacija za 6,7%, KJKP Rad za 3,6% i KJKP Park za 1,6%, dok Tržnice i pijace nisu imala doznačenih sredstava iz budžeta u 2014 i 2015. godini. U 2015. godini doznačena sredstva Budžeta u KJKP Sarajevogas iznose 5.920.369 KM, dok u 2014. godini nije bilo doznačenih sredstava Budžeta KS.

4. Investicije

Isplate za investicije u 2015. godini su iznosile 32.689.096 KM i veće su su 4,3 puta u odnosu na 2014. godinu.

Pregled isplata za investicije po KJKP-a i JKP-a i izvorima finansiranja u 2015. godini dat je u Tabeli 10.

Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a- u KM

Tabela 10.

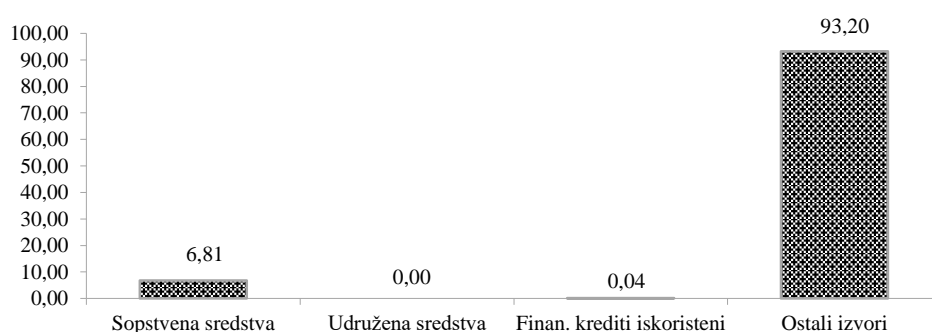
R. br.	KJKP i JKP	Godina	Sopstvena sredstva	Indeks <u>2015</u> / 2014	Udružena sredstva	Indeks <u>2014</u> / 2013	Kreditni	Indeks <u>2015</u> / 2014	Ostali izvori	Indeks <u>2015</u> / 2014	Ukupno	Indeks <u>2015</u> / 2014
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	50.685	147,3					29.442.354	1933,2	29.493.039	1893,8
		2014.	34.413						1.522.950		1.557.363	
2.	Sarajevogas	2015.	837.636	66,5							837.636	66,5
		2014.	1.259.305								1.259.305	
3.	Toplane	2015.	577.929	49,3					756.976	66,6	1.334.905	57,8
		2014.	1.173.213						1.136.818		2.310.031	
4.	Rad	2015.	118.828	33,7					238.570	52,7	357.398	44,4
		2014.	352.734						452.813		805.547	
5.	Park	2015.	127.088	59,5					27.812	13,0	154.900	36,3
		2014.	213.504						213.504		427.008	
6.	Pokop	2015.	65.778	31,4							65.778	31,4
		2014.	209.722								209.722	
7.	Tržnice i pijace	2015.	4.694	7,8			13.558	4,6			18.252	5,1
		2014.	59.914				297.577				357.491	
8.	Komunalac	2015.	426.525	84,2					663		427.188	84,3
		2014.	506.725								506.725	
9.	Vodostan	2015.	17.598	1094,4								
		2014.	1.608								1.608	
10.	Trnovo	2015.	342	0,4					12.143		12.485	13,5
		2014.	92.181								92.181	
UKUPNO		2015.	2.226.761	57,0			13.558	4,6	30.466.375	916,0	32.689.096	434,3
		2014.	3.903.319				297.577		3.326.085		7.526.981	

Izvor podataka: Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (obrazac – INV-01)

Učešće pojedinih izvora (vlastita sredstva, krediti i ostala sredstva) u ukupnim isplatama za investicije dato je na Grafu 7.

Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP –a u %

Graf 7.

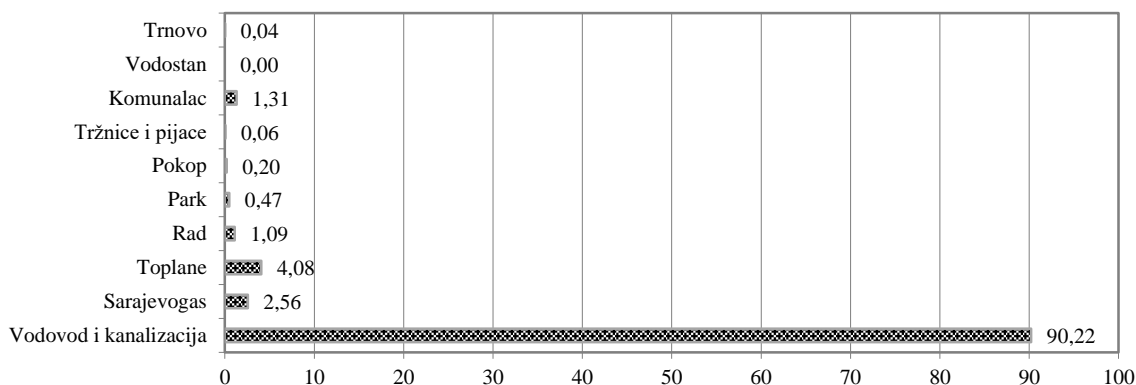

Učešće u ukupnim isplata za investicije imaju ostali izvori sa 93,2%, zatim sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa 6,8% i finansijski krediti sa 0,04%, a udružena sredstva nisu imale učešća u isplata.

Učešće javnih komunalnih preduzeća u ukupnim isplata za investicije svih KJKP-a i JKP-a dato je na Grafu 8. U ukupnim isplata za investicije u KJKP-a: Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 90,2%.

Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP –a u %

Graf 8.

U 2015. godini ukupno ostvarene investicije iznose 32.854.489 KM i veće su preko 4,5 puta u odnosu na ostvarene u 2014. godini. U Tabeli 11. daje se pregled ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi investicija KJKP-a i JKP-a u 2014., a ukupna struktura ostvarenih investicija data je na Grafu 9.

Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2015. godini

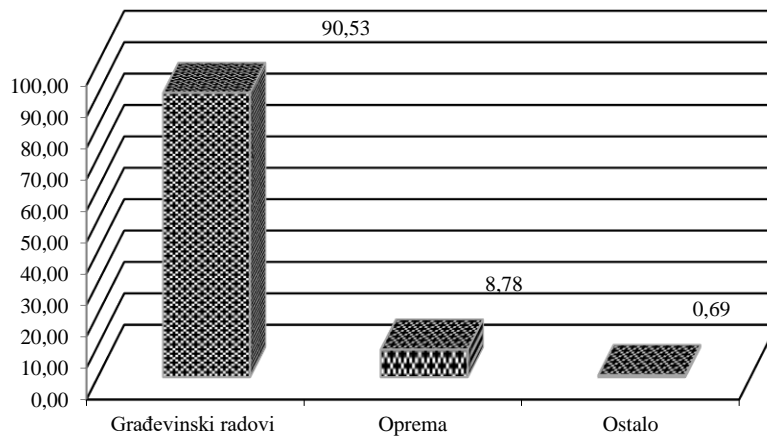
Tabela 11.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Građevinski objekti	Indeks 2015 / 2014	Oprema	Indeks 2015 / 2014	Ostalo ²	Indeks 2015 / 2014	Ukupne investicije	Indeks 2015 / 2014
1.	Vodovod i kanalizacija	2015.	29.128.810	2256,6	473.756	153,0	30.588		29.633.154	1851,6
		2014.	1.290.825		309.608				1.600.433	
2.	Sarajevogas	2015.	220.930	59,9	461.056	57,3	155.650		837.636	71,4
		2014.	369.064		804.872				1.173.936	
3.	Toplane	2015.	306.869	70,2	1.015.712	54,8	1.200		1.323.781	57,8
		2014.	437.215		1.853.380				2.290.595	
4.	Rad	2015.			357.397	44,4			357.397	44,4
		2014.			805.546				805.546	
5.	Park	2015.	3.654	2,7	128.362	219,4	29.204		161.220	82,4
		2014.	137.157		58.509				195.666	
6.	Pokop	2015.	14.289	8,6	45.849	205,3	5.640		65.778	34,9
		2014.	166.364		22.328				188.692	
7.	Tržnice i pijace	2015.			18.252	5,2			18.252	5,1
		2014.			352.491		5.000		357.491	
8.	Vodostan	2015.			17.598				17.598	1094,4
		2014.					1.608		1.608	
9.	Komunalac	2015.	69.190		353.998	69,9	4.000		427.188	84,3
		2014.			506.725				506.725	
10	Trnovo	2015.			12.485				12.485	
		2014.								
Ukupno		2015.	29.743.742	1239,0	2.884.465	61,2	226.282	3424,4	32.854.489	461,4

2014.	2.400.625	4.713.459	6.608	7.120.692
-------	-----------	-----------	-------	-----------

Ostvarene investicije – struktura u %

Graf 9.

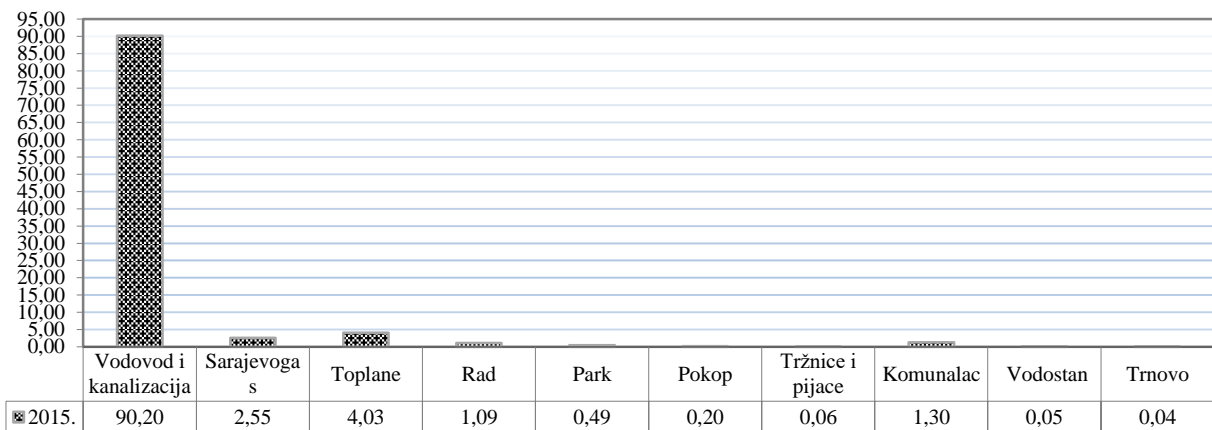

Od ukupno ostvarenih investicija na građevinske radove odnosi se 90,53%, a na opremu 8,78%.

Učešće KJKP-a i JKP-a u ukupno ostvarenim investicijama dato je na Grafu 10.

Učešće KJKP-a i JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %

Graf 10.

U ukupno ostvarenim investicijama u javnim KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Rad, Sarajevogas učestvuju sa oko 97,87%.

U odnosu na prethodnu godinu ostvarene investicije su veće u KJKP Vodovod i kanalizacija (Program sanacije ditrajalih dijelova vodovodnog i kanalizacionog sistema), a u svim ostalim preduzećima došlo je do smanjenja ostvarenih investicija.

5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2015. godine u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) bilo je zaposleno 3.455 radnika na temelju sati rada. U odnosu na 2014. godinu ukupan broj zaposlenih manji je za 2,1%. Ukupni iznos za neto plaće (neto plaća i neto naknade plaća) iznosio je 41.733.132 KM i manji je za 1,7% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 12).

Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a- 2015. i 2014.

Tabela 12.

R.br	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks 2015 2014	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks 2015 2014	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks 2015 2014
		2015.	2014.		2015.	2014.		2015.	2014.	
1.	Vodovod i kanalizacija	10.889.538	11.245.369	96,8	901	938	96,1	1007	999	100,8
2.	Sarajevogas	4.686.969	4.751.390	98,6	302	310	97,4	1293	1277	101,3
3.	Toplane	5.093.553	5.166.702	98,6	351	356	98,6	1209	1209	100,0
4.	Rad	11.806.899	11.938.403	98,9	1.176	1.180	99,7	837	843	99,2
5.	Park	3.620.845	3.670.991	98,6	332	337	98,5	909	908	100,1
6.	Pokop	3.084.216	3.158.159	97,7	188	204	92,2	1367	1290	106,0
7.	Tržnice i pijace	1.320.762	1.330.824	99,2	82	84	97,6	1342	1320	101,7
8.	Vodostan	381.707	430.128	88,7	37	41	90,2	860	874	98,3
9.	Komunalac	767.532	641.501	119,6	77	68	113,2	831	786	105,7
10.	Trnovo	81.111	112.533	72,1	9	11	81,8	751	853	88,1
Ukupno		41.733.132	42.446.000	98,3	3.455	3.529	97,9	1007	1002	100,4

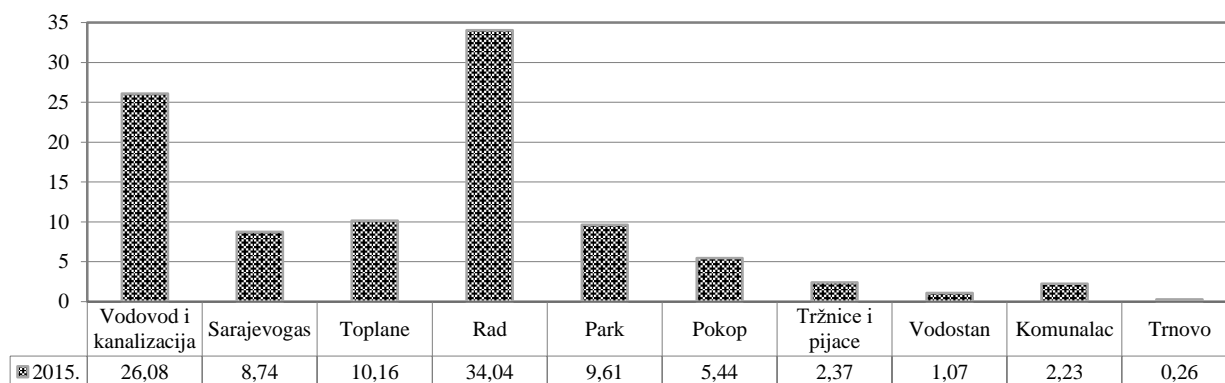
Prosječna mjesečna neto plaća za 2015. godinu na bazi neto plaća i neto naknada plaća i prosječnog broja zaposlenih, na temelju sati rada u javnim komunalnim preduzećima iznosi 1.007 KM i povećala se u odnosu na prethodnu godinu za 0,4%. Najveća prosječna plaća isplaćena je u JKP-u Pokop od 1.367 KM i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 6%, za 35,8 % je iznad prosjeka KJKP-a i JKP-a.

Najniža plaća, na bazi sati rada, je u JKP-u Trnovo i iznosi 751 KM i niža je za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu, a niža je za 25,4% u odnosu na prosjek komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a). U odnosu na prethodnu godinu prosječna plaća je niža u KJKP-u Rad za 0,8%, JKP Trnovo za 11,9%, Vodostan za 1,7%, dok su u ostalim KJKP-ima plaće veće ili nepomjenjene u odnosu na 2014. godinu.

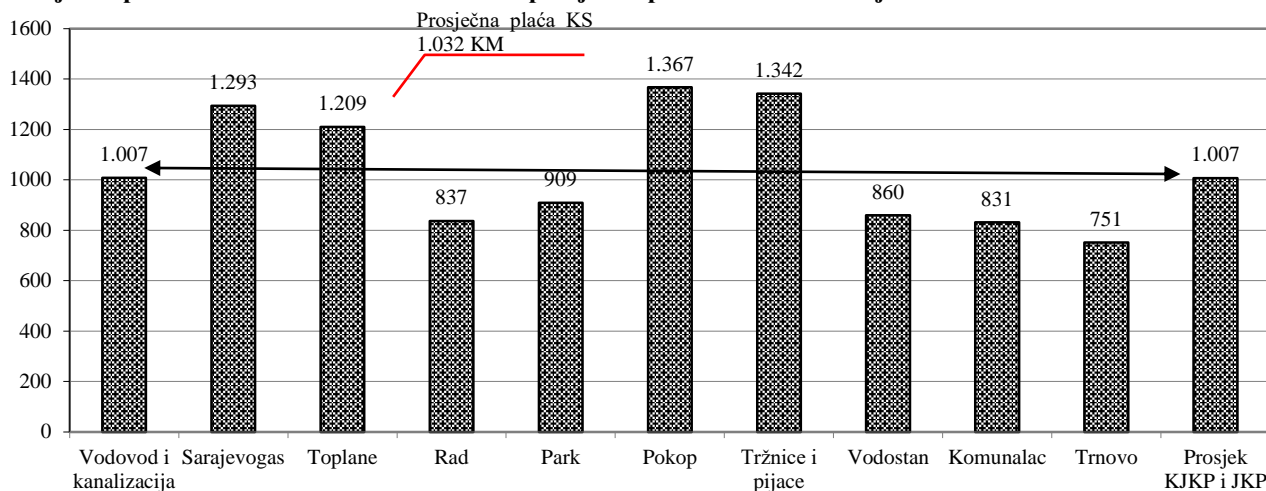
Učešće zaposlenih po preduzećima u ukupnom broju zaposlenih na osnovu sati rada dato je na Grafu 11.

Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2015. u %

Graf 11.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2015. u KM Graf 12.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a koja iznosi 1.007 KM, je niža za 2,5% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo koja iznosi 1.032 KM. Četiri KJKP-a (Pokop za 32,4%, Tržnice i Pijace za 30%, Sarajevogas za 25,2%, i Toplane za 17,1%) imaju veće prosječne plaće od prosječne u Kantonu Sarajevo. Plaću u rangu sa prosječnom plaćom u Kantonu Sarajevo ima KJKP Vodovod i kanalizacija, dok nižu prosječnu plaću imaju ostala KJKP-a (Rad za 18,9%, Park za 12% i i tri JKP-a Trnovo za 27,3%, Komunalac za 19,5%, i Vodostan za 16,7%).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2015. god.

Tabela 13.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	90	36	186	189	276		50	35	862
2.	Sarajevogas	80	9	40	120	44		4	6	303
3.	Toplane	57	11	44	116	112	1		11	352
4.	Rad	41	23	26	204	347		499	8	1.148
5.	Park	40	3	146	67			53	23	332
6.	Pokop	17	8		145	4			32	206
7.	Tržnice i pijace	12	3		28	19	15		6	83
8.	Vodostan	3	1	7	10	14			2	37
9.	Komunalac	15		5	16	38			10	84
10.	Trnovo	1	1		2	5				9
Ukupno		356	95	454	897	859	16	606	133	3.416

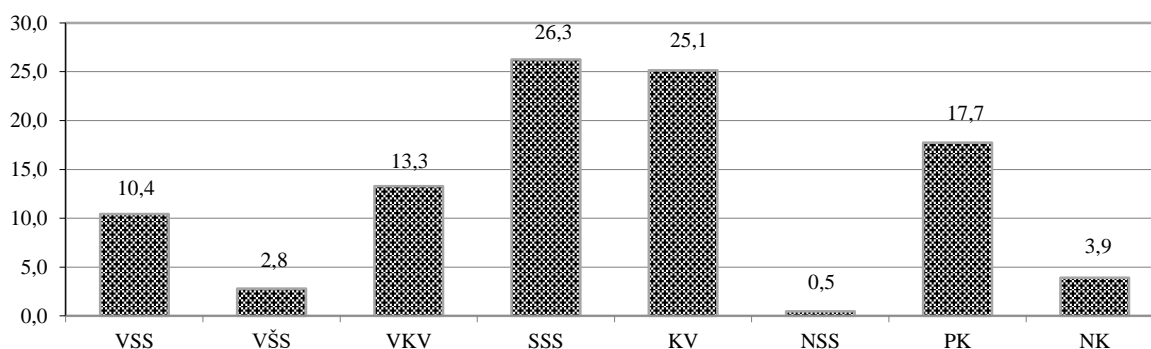
KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad generiraju 58,8% zaposlenih svih KJKP-a i JKP-a. Najviše zaposlenih u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima su kvalifikovani radnici sa učešćem od 25,1% i radnici sa srednjom stručnom spremom od 26,3% u ukupnom broju zaposlenih. Preko 21,6% zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NK, PK i NSS). Zaposleni sa visokom i višom stručnom spremom učestvuju sa 13,2% (Graf 13).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2015.god. u % **Tabela 14.**

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	10,4	4,2	21,6	21,9	32,0		5,8	4,1	100,0
2.	Sarajevogas	26,4	3,0	13,2	39,6	14,5		1,3	2,0	100,0
3.	Toplane	16,2	3,1	12,5	33,0	31,8	0,3		3,1	100,0
4.	Rad	3,6	2,0	2,3	17,8	30,2		43,5	0,7	100,0
5.	Park	12,0	0,9	44,0	20,2			16,0	6,9	100,0
6.	Pokop	8,3	3,9		70,4	1,9			15,5	100,0
7.	Tržnice i pijace	14,5	3,6		33,7	22,9	18,1		7,2	100,0
8.	Vodostan	8,1	2,7	18,9	27,0	37,8			5,4	100,0
9.	Komunalac	17,9		6,0	19,0	45,2			11,9	100,0
10.	Trnovo	11,1	11,1		22,2	55,6				100,0
Ukupno		10,4	2,8	13,3	26,3	25,1	0,5	17,7	3,9	100,0

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12. 2015.god u % **Graf 13.**

Kod isplate plaća, djelimično se primjenjuje Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede.

Kada se posmatra kvalifikaciona struktura unutar stručne spreme (Tabela 15.) u svim KJKP-a i JKP-a, uočava se da najveće učešće radnika unutar VSS (25,3%) ima KJKP Sarajevogas, najveće učešće radnika unutar VKV (44,0%) ima KJKP Park, najveće učešće sa srednjom stručnom spremom (70%) ima KJKP Pokop, te KJKP Rad najveće učešće radnika PK (43,5).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a-unutar stručne spreme u %. **Tabela 15.**

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupo
1.	Vodovod i kanalizacija	25,3	37,9	41,0	21,1	32,1		8,3	26,3	25,2
2.	Sarajevogas	22,5	9,5	8,8	13,4	5,1		0,7	4,5	8,9
3.	Toplane	16,0	11,6	9,7	12,9	13,0	6,3		8,3	10,3
4.	Rad	11,5	24,2	5,7	22,7	40,4		82,3	6,0	33,6
5.	Park	11,2	3,2	32,2	7,5			8,7	17,3	9,7
6.	Pokop	4,8	8,4		16,2	0,5			24,1	6,0
7.	Tržnice i pijace	3,4	3,2		3,1	2,2	93,8		4,5	2,4
8.	Vodostan	0,8	1,1	1,5	1,1	1,6			1,5	1,1
9.	Komunalac	4,2		1,1	1,8	4,4			7,5	2,5
10.	Trnovo	0,3	1,1		0,2	0,6				0,3
Ukupno		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U narednoj tabeli daje se pregled neto plaća po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih.

Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2015.godini
Tabela 16.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjeak KJKP i JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.697	1.403	1.196	1.024	963		761	657	1053
2.	Sarajevogas	1.808	1.538	1.340	1.118	1.039		812	661	1289
3.	Toplane	1.947	1.597	1.261	1.165	1.074	1121		796	1206
4.	Rad	1.478	1.232	1.056	880	774		592	458	857
5.	Park	1.621	1.439	1.287	1.070	860		771	529	909
6.	Pokop	1.530	1.280		1.220	940			1050	1248
7.	Tržnice i pijace	2.350	1.890		1.453	1.260	980		960	1326
8.	Vodostan	2.066	1215	1.003	854	790			672	860
9.	Komunalac	1.060		915	777	667			568	761
10.	Trnovo	1.265	975		709	788				751
Ukupno prosjek 2015		1.682	1.257	895	1.027	1.017	1.051	587	794	1.026
Ukupno prosjek 2014		1.654	1.346	1.263	1.026	963	1.009	737	704	1.040
2015/2014		101,7	93,4	70,9	100,1	105,6	104,1	79,7	112,8	98,6

Postoji odstupanja plaća na bazi sati rada i plaća po kvalifikacionoj strukturi.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a po kvalifikacionoj strukturi u 2015. godini iznosi 1.026 KM i manja je za 1,4% od u odnosu na prethodnu godinu, a 0,6% manja od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2015.godinu.

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima data je u Tabeli 17.

Masa neto plaća i naknada –učešće u ukupnim rashodima
Tabela 17.

R. br.	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Vodovod i kanalizacija	11.245.369	10.889.538	62.585.957	61.426.356	18,0	17,7
2.	Sarajevogas	4.751.390	4.686.969	99.883.760	108.021.907	4,8	4,3
3.	Toplane	5.166.702	5.093.553	60.889.190	67.217.995	8,5	7,6
4.	Rad	11.938.403	11.806.899	37.000.377	38.284.506	32,3	30,8
5.	Park	3.670.991	3.620.845	9.288.529	9.641.556	39,5	37,6
6.	Pokop	3.158.159	3.084.216	9.940.550	9.867.632	31,8	31,3
7.	Tržnice i pijace	1.330.824	1.320.762	3.750.514	3.711.671	35,5	35,6
8.	Vodostan	430.128	381.707	1.754.866	1.662.079	24,5	23,0
9.	Komunalac	641.501	767.532	4.116.464	4.542.234	15,6	16,9
10.	Trnovo	112.533	81.111	352.146	488.851	32,0	16,6
Ukupno		42.446.000	41.733.132	289.562.353	304.864.787	14,7	13,7

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća učestvuje sa 13,7%, a preko 30% a kod KJKP-a: Pokop, Tržnice i pijace, Park, Rad i JKP-a preko 20% Vodostan.

Primjena Kolektivnog ugovora kod isplate plaća je različita kod KJKP-a i JKP-a:

- KJKP Vodovod i Kanalizacija primjenjuje sa 75,0%;
- KJKP Toplane primjenjuju sa 84,0%;
- Prema izvještaju KJKP-a Pokop isplate plaća zadovoljavaju Kolektivni ugovor;
- KJKP Tržnice i pijace u Izvještaju navode da se Kolektivni ugovor primjenjuje u cjelosti;
- JKP Komunalac neto plaće isplaćuje u skladu sa odredbom Kolektivnog ugovora,
- JKP Vodostan navodi da se primjenjuje sa 75%.

6. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva sedam KJKP-a i tri JKP-a na dan 31.12.2015. iznose 1.328.472.157 KM, što je veće u odnosu na 31.12.2014. kada su iznosila 1.293.189.587 KM (Tabela 18.). Ukupna poslovna sredstva su povećana u pet, a u ostalim KJKP-a i JKP-a smanjena.

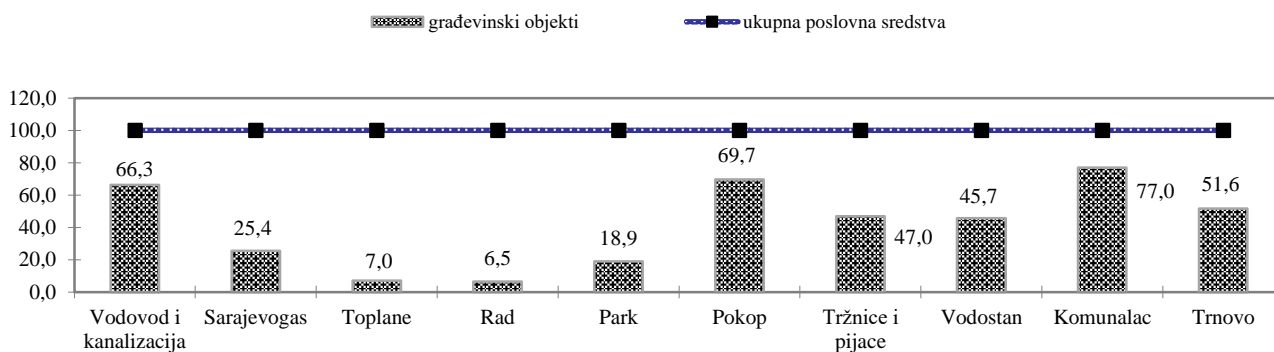
Ukupna poslovna sredstva komunalnih preduzeća – aktiva u KM

Tabela 18

R. br	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2015.	13.826.010	21.046.411	589.618.631	4.323.187	260.814.064	889.628.303
		31.12.2014.	12.240.732	21.046.411	605.900.402	5.183.228	232.696.683	877.067.456
2.	Sarajevogas	31.12.2015.	118.179.707	1.459.929	45.282.809	11.009.039	1.223.421	178.044.905
		31.12.2014.	108.231.969	1.459.929	48.929.805	12.519.347	2.168.631	173.309.681
3.	Toplane	31.12.2015.	20.826.106	3.670.653	9.423.481	10.080.569	91.037.685	135.038.494
		31.12.2014.	18.599.167	3.670.653	11.135.823	11.584.153	86.505.660	131.495.456
4.	Rad	31.12.2015.	24.544.324	2.819.386	3.508.912	3.988.787	19.240.956	54.102.365
		31.12.2014.	25.091.854	2.819.386	3.918.159	5.113.061	22.278	36.964.738
5.	Park	31.12.2015.	3.000.619	8.703.180	2.996.385	596.662	590.305	15.887.151
		31.12.2014.	3.257.097	8.927.537	3.073.384	668.743	568.010	16.494.771
6.	Pokop	31.12.2015.	1.554.963	990.383	15.622.540	760.125	3.475.333	22.403.344
		31.12.2014.	1.875.171	969.353	16.401.728	1.062.309	3.669.637	23.978.198
7.	Tržnice i pijace	31.12.2015.	388.762	7.135.950	9.503.708	402.365	2.805.510	20.236.295
		31.12.2014.	199.829	7.135.950	9.642.554	451.041	2.811.125	20.240.499
8.	Vodostan	31.12.2015.	718.934	234.297	961.194	189.149	1.310	2.104.884
		31.12.2014.	669.548	234.297	1.135.555	222.180	1.856	2.263.436
9.	Komunalac	31.12.2015.	937.506	250.391	8.271.942	705.314	583.632	10.748.785
		31.12.2014.	983.778	250.391	8.813.139	553.960	518.076	11.119.344
10.	Trnovo	31.12.2015.	176.483			90.312	10.836	277.631
		31.12.2014.	84.006			160.963	11.039	256.008
Ukupno		31.12.2015.	184.153.414	46.310.580	685.189.602	32.145.509	379.783.052	1.328.472.157
		31.12.2014.	171.233.151	46.513.907	708.950.549	37.518.985	328.972.995	1.293.189.587

Najveći dio ukupnih poslovnih sredstava ovih preduzeća, preko 685 miliona KM, odnosi se na građevinske objekte što u strukturi čini 51,6%.

Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2015. - građevinski objekti Graf 14.

Komunalna preduzeća su na kraju 2015. godine raspolagala sa preko 184 milion KM tekućih sredstava što je povećanje za 0,7% u odnosu na 2014. godinu. Struktura ukupnih poslovnih sredstava preduzeća daje se u Tabeli 19., a indeksi promjena u odnosu na 2014. u Tabeli 20.

KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2014. i 2015. - struktura ukupnih poslovnih sredstava

Tabela 19.

R. br.	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2015.	1,6	2,4	66,3	0,5	29,3	100,0
		31.12.2014.	1,4	2,4	69,1	0,6	26,5	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2015.	66,4	0,8	25,4	6,2	0,7	100,0
		31.12.2014.	62,5	0,8	28,2	7,2	1,3	100,0
3.	Toplane	31.12.2015.	15,4	2,7	7,0	7,5	67,4	100,0
		31.12.2014.	14,1	2,8	8,5	8,8	65,8	100,0
4.	Rad	31.12.2015.	45,4	5,2	6,5	7,4	35,6	100,0
		31.12.2014.	67,9	7,6	10,6	13,8	0,1	100,0
5.	Park	31.12.2015.	18,9	54,8	18,9	3,8	3,7	100,0
		31.12.2014.	19,7	54,1	18,6	4,1	3,4	100,0
6.	Pokop	31.12.2015.	6,9	4,4	69,7	3,4	15,5	100,0
		31.12.2014.	7,8	4,0	68,4	4,4	15,3	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2015.	1,9	35,3	47,0	2,0	13,9	100,0
		31.12.2014.	1,0	35,3	47,6	2,2	13,9	100,0
8.	Vodostan	31.12.2015.	34,2	11,1	45,7	9,0	0,1	100,0
		31.12.2014.	29,6	10,4	50,2	9,8	0,1	100,0
9.	Komunalac	31.12.2015.	8,7	2,3	77,0	6,6	5,4	100,0
		31.12.2014.	8,8	2,3	79,3	5,0	4,7	100,0
10.	Trnovo	31.12.2015.	63,6	0,0	0,0	32,5	3,9	100,0
		31.12.2014.	32,8	0,0	0,0	62,9	4,3	100,0
Ukupno		31.12.2015.	13,9	3,5	51,6	2,4	28,6	100,0
		31.12.2014.	13,2	3,6	54,8	2,9	25,4	100,0

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2015/2014.

Tabela 20.

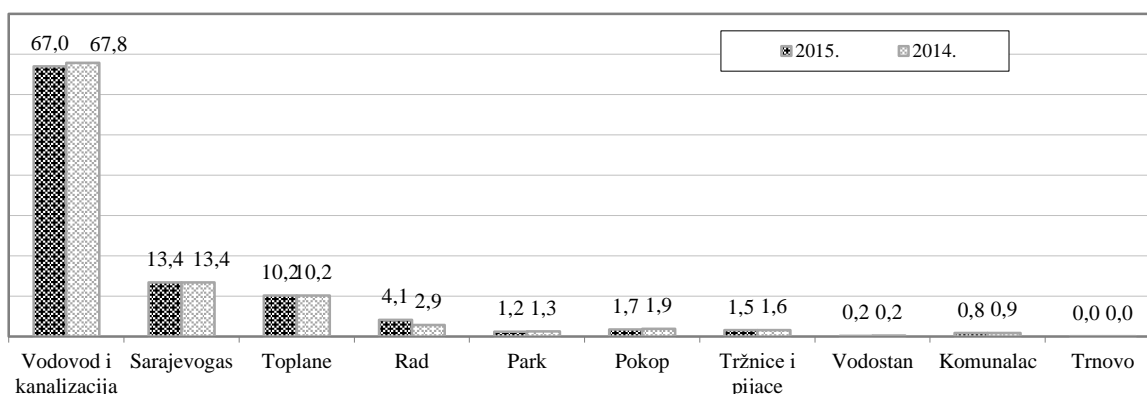
R. br	KJKP i JKP	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
			zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,13	1,00	0,97	0,83	1,12	1,01
2.	Sarajevogas	1,09	1,00	0,93	0,88	0,56	1,03
3.	Toplane	1,12	0,40	0,85	0,87	1,05	1,03
4.	Rad	0,98	1,00	0,90	0,78	863,68	1,46
5.	Park	0,92	0,97	0,97	0,89	1,04	0,96
6.	Pokop	0,83	1,02	0,95	0,72	0,95	0,93
7.	Tržnice i pijace	1,95	1,00	0,99	0,89	1,00	1,00
8.	Vodostan	1,07	1,00	0,85	0,85	0,71	0,93
9.	Komunalac	0,95	1,00	0,94	1,27	1,13	0,97
10.	Trnovo	2,10			0,56	0,98	1,08
Ukupno		1,08	1,00	0,97	0,86	1,15	1,03

U ukupnim poslovnim sredstvima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća, poslovna sredstva KJKP-a Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 67,% što je manje u odnosu na učešće u 2014.god (67,8%.)

Struktura učešća preduzeća u ukupnim poslovnim sredstvima daje se na Grafu 15.

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- učešće preduzeća na dan 31.12.2015. i 2014.

Graf 15

Ukupna poslovna sredstva svih ostalih javnih komunalnih preduzeća učestvuju sa 33% u ukupnoj imovini.

Vrijednost izvora sredstava javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2015. godine iznosi 1.328.472.157 KM što je što je više 3% u odnosu na 2014. godinu.

Pasiva javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM

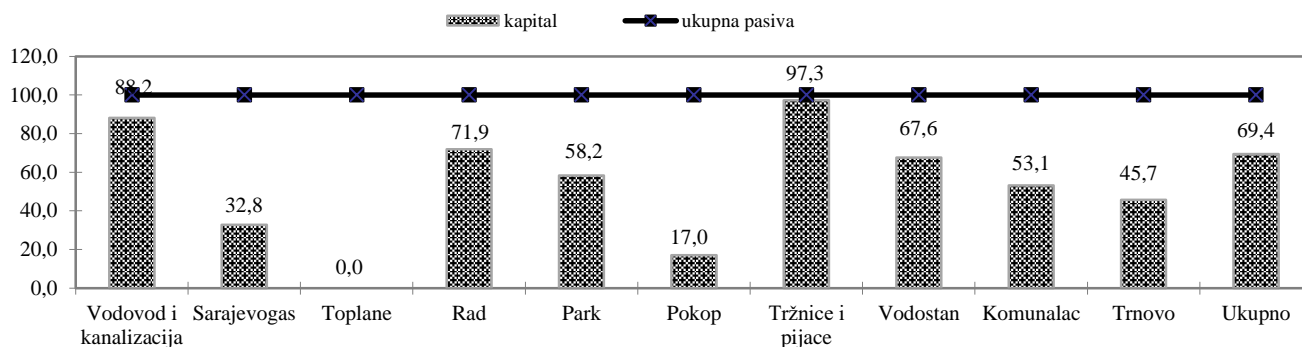
Tabela 21.

R. br.	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2015.	8.709.126	8.218.397	88.159.596		784.541.184	889.628.303
		31.12.2014.	8.235.030	8.487.808	60.949.414		799.395.204	877.067.456
2.	Sarajevogas	31.12.2015.	69.403.352	11.230.432	26.329.395	12.709.465	58.372.261	178.044.905
		31.12.2014.	59.387.578	13.882.599	28.199.859	12.132.510	59.707.135	173.309.681
3.	Toplane	31.12.2015.	100.810.937	2.400.088	5.257.708	26.569.761		135.038.494
		31.12.2014.	92.812.930	8.175.419	5.229.532	25.277.575		131.495.456
4.	Rad	31.12.2015.	3.599.676	2.967.014	836.580	7.790.296	38.908.799	54.102.365
		31.12.2014.	4.689.635	3.428.207	860.615	8.051.624	19.934.657	36.964.738
5.	Park	31.12.2015.	1.442.789	3.553.196	1.644.193		9.246.973	15.887.151
		31.12.2014.	1.482.422	3.864.400	1.727.364		9.420.585	16.494.771
6.	Pokop	31.12.2015.	592.867	1.208.224	15.803.139	999.575	3.799.539	22.403.344
		31.12.2014.	814.562	1.405.065	16.428.258	1.545.271	3.785.042	23.978.198
7.	Tržnice i pijace	31.12.2015.	79.822	256.865		213.892	19.685.716	20.236.295
		31.12.2014.	66.049	447.347	0	205.381	19.521.722	20.240.499
8.	Vodostan	31.12.2015.	7.324	206.344	469.337		1.421.879	2.104.884
		31.12.2014.	15.836	217.569	509.848		1.520.183	2.263.436
9.	Komunalac	31.12.2015.	89.202	322.043	4.628.881		5.708.659	10.748.785
		31.12.2014.	98.107	569.269	4.806.330		5.645.638	11.119.344
10.	Trnovo	31.12.2015.	18.960	85.401	46.413		126.857	277.631
		31.12.2014.	21.613	187.982	46.413			256.008
Ukupno		31.12.2015.	184.754.055	30.448.004	143.175.242	48.282.989	921.811.867	1.328.472.157
		31.12.2014.	167.623.762	40.665.665	118.757.633	47.212.361	918.930.166	1.293.189.587

Najveći dio sredstava preduzeća čini kapital 69,3% ili preko 921 miliona KM. Dugoročne i tekuće obaveze javnih komunalnih preduzeća čine 5,9 % ukupne pasive.

Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a-učešće kapitala na dan 31.12.2015.

Graf 16.

U strukturi pasive pojedinih preduzeća došlo je do značajnijih promjena. Preduzeća sa najvećim učešćem kapitala u pasivi su Tržnice i pijace (97,3%), Vodovod i kanalizacija (88,2%), Rad (71,9%) itd.

Struktura pasive javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 22., a indeksi promjena u odnosu na 2014. u Tabeli 23.

Pasiva KJKP-a i JKP-a – struktura u %

Tabela 22.

R. br	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2015.	1,0	0,9	9,9		88,2	100,0
		31.12.2014.	0,9	1,0	6,9		91,1	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2015.	39,0	6,3	14,8	7,1	32,8	100,0
		31.12.2014.	34,3	8,0	16,3	7,0	34,5	100,0
3.	Toplane	31.12.2015.	74,7	1,8	3,9	19,7		100,0
		31.12.2014.	70,6	6,2	4,0	19,2		100,0
4.	Rad	31.12.2015.	6,7	5,5	1,5	14,4	71,9	100,0
		31.12.2014.	12,7	9,3	2,3	21,8	53,9	100,0
5.	Park	31.12.2015.	9,1	22,4	10,3		58,2	100,0
		31.12.2014.	9,0	23,4	10,5		57,1	100,0
6.	Pokop	31.12.2015.	2,6	5,4	70,5	4,5	17,0	100,0
		31.12.2014.	3,4	5,9	68,5	6,4	15,8	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2015.	0,4	1,3		1,1	97,3	100,0
		31.12.2014.	0,3	2,2		1,0	96,4	100,0
8.	Vodostan	31.12.2015.	0,3	9,8	22,3		67,6	100,0
		31.12.2014.	0,7	9,6	22,5		67,2	100,0
9.	Komunalac	31.12.2015.	0,8	3,0	43,1		53,1	100,0
		31.12.2014.	0,9	5,1	43,2		50,8	100,0
10.	Trnovo	31.12.2015.	6,8	30,8	16,7		45,7	100,0
		31.12.2014.	8,4	73,4	18,1			100,0
	Ukupno	31.12.2015.	13,9	2,3	10,8	3,6	69,4	100,0
		31.12.2014.	13,0	3,1	9,2	3,7	71,1	100,0

Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a- indeksi 2015/2014.

Tabela 23.

R. br	KJKP i JKP	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	1,06	0,97	1,45		0,98	1,01
2.	Sarajevogas	1,17	0,81	0,93	1,05	0,98	1,03
3.	Toplane	1,09	0,29	1,01	1,05		1,03
4.	Rad	0,77	0,87	0,97	0,97	1,95	1,46
5.	Park	0,97	0,92	0,95		0,98	0,96
6.	Pokop	0,73	0,86	0,96	0,65	1,00	0,93
7.	Tržnice i pijace	1,21	0,57		1,04	1,01	1,00
8.	Vodostan	0,46	0,95	0,92		0,94	0,93
9.	Komunalac	0,91	0,57	0,96		1,01	0,97
10	Trnovo	0,88	0,45	1,00			1,08
	Ukupno	1,10	0,75	1,21	1,02	1,00	1,03

Dugoročne obaveze su povećane kod KJKP Sarajevogasa, Toplana i Tržnica i pijaca dok su kod Rada i Pokopa imale smanjenje u odnosu na 2014. godinu. Ukupna dugoročna razgraničenja su povećana za 21% u odnosu na 2014. godinu, i to u Vodovodu i kanalizaciji, Toplanama i Komunalcu. U posmatranom periodu ukupne tekuće obaveze su smanjene za 25%.

7. Izvedeni pokazatelji poslovanja

U toku 2015. godine komunalna preduzeća (KJKP-a i JKP-a) ostvarila su prosječan prihod po zaposlenom od 80.766 KM, koji je veći za 13,3% u odnosu na 2014. godinu. Najveći prihod po zaposlenom ostvarila su KJKP-a: Sarajevogas (343.200 KM) i Toplane (163.632 KM), čiji je prihod po zaposlenom iznad prosjeka svih preduzeća za preko 4,2 puta (Sarajevogas), odnosno 2 puta (Toplane).

Ispod prosjeka komunalnih preduzeća prihod po zaposlenom ostvaren je u svim ostalim preduzećima, i to u KJKP-ima: Park za 63%, Rad za 59,0%, Pokop za 41,%, Tržnice i pijace za 42% i Vodovod i kanalizacija za 33%, a u JKP-ima: Vodostan za 48%, Komunalac za 32% i Trnovo za 15%.

Prosječan rashod po zaposlenom javnih komunalnih preduzeća u 2015.godini iznosi 89.246 KM i u odnosu na 2014. godinu je veći za 10,5%. I ovaj pokazatelj je najveći kod KJKP-a: Sarajevogas (356.508 KM) i Toplane (190.960 KM), koji je ostvaren za skoro 4 puta iznad prosjeka u Sarajevogasu, a 2,1 put iznad prosjeka u Toplanama.

Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a- na osnovu dobiti i neto dobiti

Tabela 24.

R. br	KJKP i JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2015.	54.028	71.260			17.232	0,758				3,37
		31.12.2014.	44.733	62.523			17.790	0,715				3,66
2.	Sarajevogas	31.12.2015.	343.200	356.508			13.308	0,963				0,88
		31.12.2014.	285.736	305.455			19.719	0,935				0,86
3.	Toplane	31.12.2015.	163.632	190.960			27.328	0,857				2,77
		31.12.2014.	144.644	167.739			23.095	0,862				2,82
4.	Rad	31.12.2015.	33.416	33.349	67	61		1,002	0,003	0,002	0,002	1,56
		31.12.2014.	30.882	30.834	48	43		1,002	0,002	0,003	0,002	1,48
5.	Park	31.12.2015.	26.493	29.041			2.548	0,912				2,93
		31.12.2014.	28.404	32.140			3.737	0,884				2,52
6.	Pokop	31.12.2015.	48.032	47.901	131	70		1,003	0,017	0,007	0,003	6,36
		31.12.2014.	49.017	48.968	49	26		1,001	0,005	0,003	0,001	5,31
7.	Tržnice i pijace	31.12.2015.	46.951	44.719	2.232	1.976		1,050	0,476	0,009	0,048	10,02
		31.12.2014.	46.153	44.649	1.504	1.317		1,034	0,632	0,006	0,033	19,40
8.	Vodostan	31.12.2015.	42.264	44.921			2.657	0,941				2,18
		31.12.2014.	32.314	42.802			10.488	0,755				1,98
9.	Komunalac	31.12.2015.	54.824	54.074	750	750		1,014	0,067	0,011	0,014	4,91
		31.12.2014.	61.844	61.440	404	404		1,007	0,028	0,005	0,007	4,21
10.	Trnovo	31.12.2015.	68.833	54.317	14.516	14.095		1,267	0,740	1,030	0,211	3,51
		31.12.2014.	28.166	32.013			3.847	0,880				3,69
Ukupno		31.12.2015.	80.766	89.246	141	128	8.621	0,905	0,003	0,001	0,002	1,50
		31.12.2014.	71.275	80.748	62	54	9.535	0,883	0,001	0,001	0,001	1,49

Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a Tabela 25.

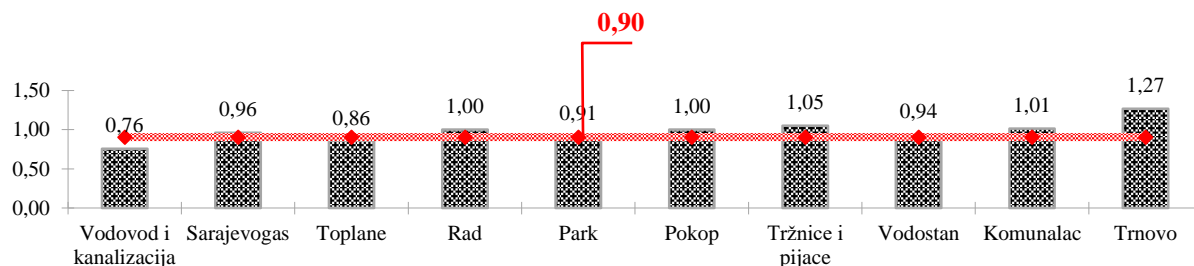
R. br.	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,67	0,80			2,00
2.	Sarajevogas	4,25	3,99			1,54
3.	Toplane	2,03	2,14			3,17
4.	Rad	0,41	0,37	0,48	0,47	
5.	Park	0,37	0,36			0,30
6.	Pokop	0,59	0,54	0,92	0,55	
7.	Tržnice i pijace	0,58	0,50	15,78	15,41	
8.	Vodostan	0,52	0,50			0,31
9.	Komunalac	0,68	0,61	5,30	5,85	
10.	Trnovo	0,85	0,61	102,61	109,92	
Ukupno		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Dobit u 2015. godini ostvarila su KJKP-a: Tržnice i pijace, Pokop, JKP Komunalac, Trnovo i Rad. Prosječna dobit po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) je 141 KM, što je povećanje u odnosu na 2014. godinu za 2,3 puta.

Neto dobit ostvarila su KJKP-a: Tržnice i pijace, Pokop, JKP Komunalac, Trnovo i Rad. Prosječna neto dobit po zaposlenom u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima je 128 KM, i veća je za 2,3 puta u odnosu na 2014. godinu.

Gubitak u poslovanju iskazala su četiri KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Park i JKP-a: Vodostan. Prosječan gubitak po zaposlenom iznosi 8.621 KM i manji je za 9,5% nego u 2014. godini. Najveći gubitak po zaposlenom u 2015. godini je u KJKP-u Toplane i iznosi 27.328 KM i veći je za 18,3% u odnosu na 2014. godinu, a skoro 3,1 puta viši od prosjeka KJKP-a i JKP-a. U javnim komunalnim preduzećima gubitak po zaposlenom je 155,2 puta veći od dobiti po zaposlenom.

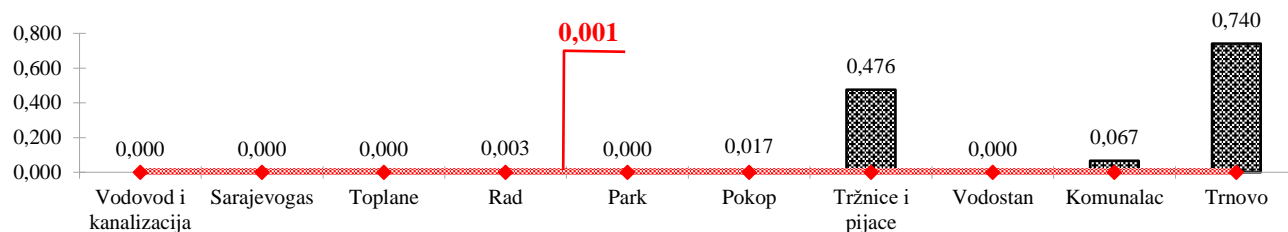
Efikasnost poslovanja, kao pokazatelj sposobnosti postizanja rezultata, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, ukazuje da su komunalna preduzeća na granici i iznad prosjeka: KJKP: Rad, Pokop i Trnižnice i pijace i JKP Komunalac i Trnovo.

Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,90, 2015.**Graf 17.**

Rentabilnost poslovanja, ekonomsko mjerilo uspješnosti poslovanja, mjerena odnosom dobiti i tekućih sredstava, najznačajnija je kod JKP-a Trnovo.

Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,001, 2015.

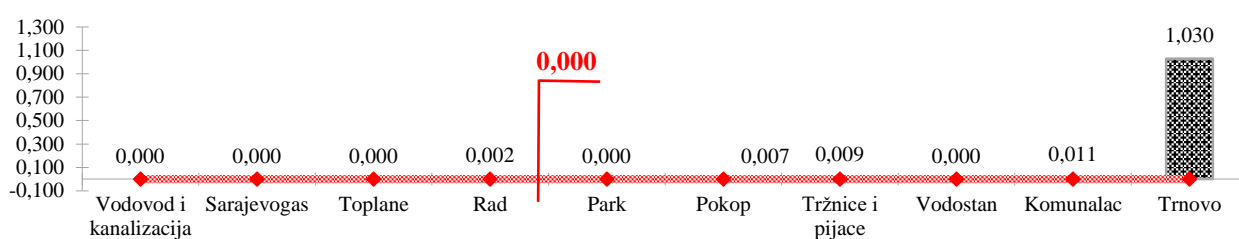
Graf 18.

I rentabilnost vlastitog kapitala, kao odnos dobiti i uloženog kapitala, značajna je kod JKP-a Trnovo.

Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,000, 2015.

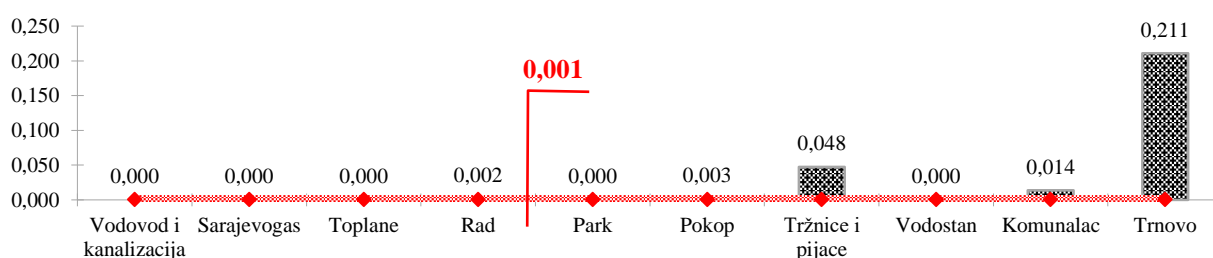
Graf 19.

Marža profita kao pokazatelj udjela dobiti u ukupnim prihodima, ukazuje koliko se u komunalnim preduzećima koja iskazuju dobit, na jednu KM prihoda prosječno ostvaruje dobit. Najveću dobit po jedinici prihoda ostvaruje JKP-e Trnovo i KJKP-e Tržnice i pijace.

Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,001, 2015.

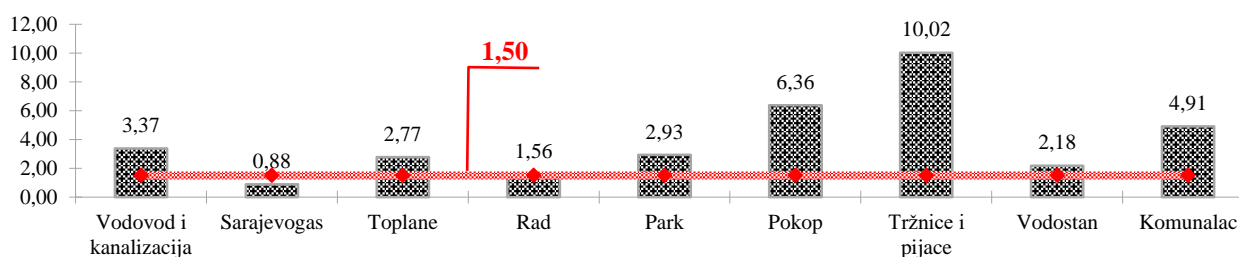
Graf 20.

Koeficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, najveći je kod KJKP-a Tržnice i pijace. Mjeri se odnosom prihoda i prosječno angažovanih obrtnih sredstava.

Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =1,50, 2015.

Graf 21.

Re z i m e

- Komunalna preduzeća u Kantonu Sarajevo u 2015. godini ostvarila su **ukupan prihod** od 275.898.339 KM koji je veći za 7,9% od ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Prihod od osnovne aktivnosti iznosi 266.678.458 KM i veći je za 11,6% u odnosu na 2014. godinu i učestvuje sa 96,7 % u ukupnom prihodu.
- Ostvareni **ukupni rashodi** 304.864.787 KM i veći su za 5,3% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2014. godine. Materijalni troškovi i usluge iznose 159.039.917 KM i veći su za 10,4% u odnosu na 2014. godinu, a učestvuju sa 52,2 % u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih iznose 88.234.793 KM i manji su za 0,9% u odnosu na 2014. godinu, a učestvuju sa 28,9 % u ukupnim rashodima.
- **Dobit** u poslovanju ostvarila su KJKP-a: Tržnice i pijace, KJP Trnovo, Rad, Pokop, i Komunalac Hadžići u ukupnom iznosu od 483.249 KM i veća je za skoro 2,2 puta u odnosu na prethodnu godinu. Neto dobit u 2015. godini ostvarila su kantonalna javna komunalna preduzeća: Tržnice i pijace, Trnovo, Rad, Komunalac Hadžići i Pokop, u ukupnom iznosu 438.048 KM i veći je preko 2,2 puta u odnosu na prethodnu godinu.
- **Gubitak** u 2015. godini ostvarilo je pet KJKP-a (Vodovod i kanalizacija, Toplane, Sarajevogas, Park) i JKP (Vodostan Ilijaš) u iznosu 29.449.697 KM i manji je za 13,9% u odnosu na ostvaren gubitak na dan 31.12.2014. godine.
- **Cijene** komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Sva KJKP-a i JKP-a smatraju da posluju po neekonomskim cijenama. Zbog neekonomskih cijena preduzeća traže da se primjeni član 23. Zakona o komunalnim preduzećima Kantona Sarajevo. Kod posmatranja prijedloga predloženih cijena najveće je povećanje predloženo kod cijena za vodu i odvodnju otpadnih voda.
- U toku 2015. godine javnim komunalnim preduzećima doznačena su **sredstava iz Budžeta Kantona** u iznosu od 28.060.846 KM i veća su za 33,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najveća sredstva doznačena su KJKP-u Rad u iznosu od 7.974.922 KM, što predstavlja 1/3 ukupno doznačenih sredstava iz Budžeta Kantona.
- Realizovana investiciona ulaganja u **komunalnu infrastrukturu** u 2015. godini, prema podacima komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a) iznosila su 32.689.096 KM i veća su 4,3 puta u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarene investicije za građevinske objekte iznose 90,53%, a u opremu 8,78% investicija.
- U toku 2015. godine u komunalnim preduzećima bilo je ukupno 3.455 **zaposlenih** na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 2,1%.
- **Prosječna plaća** u komunalnim preduzećima je 2015. godine iznosila 1.007 KM na temelju sati rada i veća je za 0,4% u odnosu na prethodnu godinu, i manja je za 2,5% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2015. godinu koja iznosi 1.032 KM. Kod isplata plaća većina KJKP-a i JKP-a primjenjuje Kolektivni ugovor.

- Kretanje plaća treba da prati organizaciju preduzeća, efikasnost, produktivnost, ekonomičnost u poslovanju, a ne samo primjenu kolektivnog ugovora u komunalnim djelatnostima u djelu koji se odnosi na plaće (pogotovo u današnjoj društveno-ekonomskoj i socijalnoj situaciji u KS i zemlji).

- Na dan 31.12.2015. godine prema **kvalifikacionoj struktura** zaposlenih, kvalifikovani radnici čine 25,1%, radnici sa srednjom spremom 26,3%, radnici sa visokom i višom spremom 10,4%, a preko 22,1 % zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NSS, PK i NK). U 2015. godini došlo je do smanjenja plaća radnika svih kvalifikacija u prosjeku od 1,4%.

- **Masa neto plaća i naknada** u ukupnim rashodima iznosi 41.733.132 KM i manja je za 1,6% u odnosu na prethodnu godinu, a učešće u ukupnim rashodima iznosi 13,7%.

- **Ukupna poslovna sredstva (aktiva)** javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2015. godine iznosi 1.328.472.157 KM što je neznatno povećano u odnosu na 31.12.2014. godinu. U imovini komunalnih preduzeća najviše učestvuju građevinski objekti sa 51,6%, i manje je za 3,2 indeksna poena u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi **izvora sredstava** dominira kapital sa 69,4 % i manji je za 1,7 indeksni poena u odnosu na prošlu godinu.

- **Izvedeni pokazatelji** poslovanja komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a), ukazuju na to da je u 2015. godini ostvaren prosječan prihod po zaposlenom od 80.766 KM, prosječan rashod po zaposlenom 89.249 KM, prosječna dobit po zaposlenom 141 KM, prosječna neto dobit po zaposlenom 128 KM i prosječan gubitak po zaposlenom 8.621 KM. Prosječna stopa efikasnosti je manja od 1, ukazuje na veoma nisku racionalnost upotrebe raspoloživih resursa. Rentabilnost poslovanja, koje je u svim preduzećima manje od 1 pokazuje na neuspješnost u poslovanju preduzeća.

**ANEKS – LIČNA KARTA KANTONALNIH I
JAVNIH KOMUNALNIH PREDUZEĆA KANTONA SARAJEVO ZA 2015. GODINU**

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "VODOVOD I KANALIZACIJA"

adresa	Jaroslava Černija br. 8
telefon	237-655; 440-658

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	46.572.336
rashodi (u KM)	61.426.356
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	14.854.020
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	901
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1007
poslovna sredstva (u KM)	889.628.303
tekuća sredstva (u KM)	13.826.010
stalna sredstva (u KM)	875.802.293
kapital (u KM)	784.541.184

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	54.028
rashodi po zaposlenom (u KM)	71.260
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	17.232
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,758
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,37

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "SARAJEVOGAS"

adresa	Mehmeda ef Pandže br. 4
telefon	445-120 445-525

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	103.989.733
rashodi (u KM)	108.021.907
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	4.032.174
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	302
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.293
poslovna sredstva (u KM)	178.044.905
tekuća sredstva (u KM)	118.179.707
stalna sredstva (u KM)	85.975.198
kapital (u KM)	58.372.261

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	343.200
rashodi po zaposlenom (u KM)	356.508
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	13.308
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,963
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod).	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	0,88

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TOPLANE"

adresa	Semira Frašte br. 22
telefon	450-030; 450-527

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi u KM	57.598.625
rashodi (u KM)	67.217.995
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	9.619.370
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	351
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.209
poslovna sredstva (u KM)	135.038.494
tekuća sredstva (u KM)	20.826.106
stalna sredstva (u KM)	114.212.388
kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	163.632
rashodi po zaposlenom (u KM)	190.960
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	27.328
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,857
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,77

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "RAD"

adresa	Paromlinska br. 57
telefon	647-879; 656-812

POKAZATELJI POSLOVANJA

prihodi(u KM)	38.361.927
rashodi (u KM)	38.284.506
dobit u poslovanju (u KM)	77.421
neto dobit (u KM)	69.680
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.176
prosječna plaća (na temelju sati rada u u KM))	837
poslovna sredstva (u KM)	54.102.365
tekuća sredstva (u KM)	24.544.324
stalna sredstva (u KM)	29.558.041
kapital (u KM)	39.908.799

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM))	33.416
rashodi po zaposlenom (u KM)	33.349
dobit po zaposlenom (u KM)	67
neto dobit po zaposlenom (u KM)	61
gubitak po zaposlenom ((u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,002
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,003
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,002
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,002
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,001
marža profita (dobit/prihod)	0,002
marža profita (neto dobit/prihod)	0,002
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,56

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "PARK"

adresa	Podgaj br. 6
telefon	471-176; 214-164

POKAZATELJI POSLOVANJA

prihodi (u KM)	8.795.727
rashodi (u KM)	9.641.556
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	854.829
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	332
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	909
poslovna sredstva (u KM)	15.887.151
tekuća sredstva (u KM)	3.000.619
stalna sredstva (u KM)	12.886.532
kapital (u KM)	9.246.973

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	26.493
rashodi po zaposlenom (u KM)	29.041
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	2.548
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,912
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,93

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "POKOP"

adresa	Mula Mustafe Baškije br. 38
telefon	535-170; 446-137

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	9.894.568
rashodi (u KM)	9.867.632
dobit u poslovanju (u KM)	26.936
neto dobit (u KM)	14.497
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	188
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.366
poslovna sredstva (u KM)	22.403.344
tekuća sredstva (u KM)	1.554.963
stalna sredstva (u KM)	20.848.381
kapital (u KM)	3.799.538

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	48.032
rashodi po zaposlenom (u KM)	47.901
dobit po zaposlenom (u KM)	131
neto dobit po zaposlenom (u KM)	70
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,003
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,017
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,017
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,007
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,007
marža profita (dobit/prihod)	0,003
marža profita (neto dobit/prihod)	0,003
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	6,36

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TRŽNICE I PIJACE"

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 4a
telefon	205-549

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	3.896.897
rashodi (u KM)	3.711.671
dobit u poslovanju (u KM)	185.226
neto dobit (u KM)	163.993
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	82
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.342
poslovna sredstva (u KM)	20.236.295
tekuća sredstva (u KM)	388.726
stalna sredstva (u KM)	19.847.533
kapital (u KM)	19.685.716

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	46.951
rashodi po zaposlenom (u KM)	44.719
dobit po zaposlenom (u KM)	2.232
neto dobit po zaposlenom (u KM)	1.976
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,050
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,476
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,476
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,009
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,009
marža profita (dobit/prihod)	0,048
marža profita (neto dobit/prihod)	0,048
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	10,02

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "VODOSTAN"

adresa	Ilijaš
telefon	400-024 400-740

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	1.563.775
rashodi (u KM)	1.662.079
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	98.304
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	37
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	860
poslovna sredstva (u KM)	2.104.884
tekuća sredstva (u KM)	718.934
stalna sredstva (u KM)	1.385.950
kapital (u KM)	1.421.879

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	42.264
rashodi po zaposlenom (u KM)	44.921
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	2.657
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,941
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,18

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "KOMUNALAC"

adresa	Žunovačka4 Hadžići
telefon	420-346 420-192

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	4.605.255
rashodi (u KM)	4.542.234
dobit u poslovanju (u KM)	63.021
neto dobit (u KM)	63.021
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	77
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	831
poslovna sredstva (u KM)	10.748.785
tekuća sredstva (u KM)	937.506
stalna sredstva (u KM)	9.811.279
kapital (u KM)	5.708.659

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	54.824
rashodi po zaposlenom (u KM)	54.074
dobit po zaposlenom (u KM)	750
neto dobit po zaposlenom (u KM)	750
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,014
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,067
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,067
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,011
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	0,011
marža profita (dobit/prihod)	0,014
marža profita (neto dobit/prihod)	0,014
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	4,91

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE "TRNOVO"

adresa	Dejčići bb
telefon	438-226

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	619.496
rashodi (u KM)	488.851
dobit u poslovanju (u KM)	130.645
neto dobit (u KM)	126.857
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	9
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	751
poslovna sredstva (u KM)	277.631
tekuća sredstva (u KM)	176.483
stalna sredstva (u KM)	101.148
kapital (u KM)	126.857

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	68.833
rashodi po zaposlenom (u KM)	54.317
dobit po zaposlenom (u KM)	14.516
neto dobit po zaposlenom (u KM)	14.095
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,276
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,740
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,079
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	1,030
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	0,111
marža profita (dobit/prihod)	0,211
marža profita (neto dobit/prihod)	0,022
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,51

JAVNA KOMUNALNA PREDUZEĆA
(KJKP-A I JKP-A)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	257.898.339
rashodi (u KM)	304.864.787
dobit u poslovanju (u KM)	483.249
neto dobit (u KM)	438.048
gubitak (u KM)	29.449.697
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.455
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.007
poslovna sredstva (u KM)	1.328.472.157
tekuća sredstva (u KM)	184.153.414
stalna sredstva (u KM)	1.143.428.743
kapital (u KM)	921.811.867

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	80.766
rashodi po zaposlenom (u KM)	89.246
dobit po zaposlenom (u KM)	141
neto dobit po zaposlenom (u KM)	128
gubitak po zaposlenom (u KM)	8.621
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,905
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,003
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,001
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,000
marža profita (dobit/prihod)	0,002
marža profita (neto dobit/prihod)	0,001
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,50

KORIŠTENI IZVORI

1. KJPK Vodovod i kanalizacija (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2014. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju za 2015. godinu
Program sanacije gubitka
Struktura gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Strukturu cijene usluge i prijedlog cijene sa strukturom

2. KJPK Sarajevogas (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu
Sanacija gubitka program
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijene i prijedlog ekonomske cijene usluga

3. KJKP Toplane Sarajevo (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2014. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Finansijski izvještaj o poslovanju za 2015. godinu
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene
Program sanacije gubitka
Problematika poslovanja i Program mjera za sanaciju

4. KJKP Park Sarajevo (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina

5. KJKP Pokop Sarajevo (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Analiza problematike poslovanja sa prijedlogom mjera

6. KJKP Tržnice i pijace (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijene usluge

7. KJKP Rad (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene
Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

8. JKP Komunalac Hadžići (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Struktura gubitka i program sanacije gubitka
Prijedlog mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijena usluga i prijedlog ekonomske cijene

9. JKP Vodostan Ilijaš (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu
Program sanacije gubitka
Program za unaprijeđenje poslovanja
Prijedlog ekonomske cijene i tarifnog sistema

10. JKP „Trnovo“ Trnovo (2015):

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2015. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2015. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2015. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2015. godina
Podaci o doznačenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2015. godinu.

11. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo (2015):

Izvještaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća u 2014. godini.

12. Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2015. godine.